77 let Gorenjski časnik od leta 1947
Prvi predhodnik tednika Gorenjec leta 1900

Gorenjski Glas

TOREK, 26. marca 2024

Leto LXXVII, št. 25, cena 2,50 EUR | Odgovorna urednica: Marija Volčjak | Časopis izhaja ob torkih in petkih | info@g-glas.si | www.gorenjskiglas.si

Velik poklon planiškim junakom

Štirje dnevi smučarskih skokov in poletov, ki so se v nedeljo zaključili s čustvenim slovesom najboljšega slovenskega skakalca vseh časov Petra Prevca, so zaznamovali letošnje marčevske planiške dneve.

Vilma Stanovnik

Planica – Že prvi tekmovalni dan v dolini pod Poncami je bil nekaj posebnega, saj so prvič v zgodovini v Planici pripravili finalno tekmo za smučarske skakalke. Še bolj posebna je bila tekma zato, ker je bilo že znano, da bo veliki kristalni globus osvojila naša komaj 19-letna tekmovalka Nika Prevc iz Dolenje vasi v Selški dolini, članica kranjskega Triglava, ki pogumno in uspešno stopa po poti bratov Petra, Ceneta in Domna.

Kljub mladosti in dejstvu, da ji kristalnega globusa ne more več izmakniti nobena od sotekmovalk, se je Nika Prevc zbrala še za zadnjo tekmo in si s tretjim mestom zagotovila mesto na zmagovalnem odru. Zmagala je precej bolj izkušena Avstrijka Eva Pinkelnig, drugo mesto pa je osvojila Kanadčanka Alexandria Loutitt.

»Z uvrstitvijo sem zelo zadovoljna. Vesela sem, da sem imela možnost sezono zaključiti na domačih tleh. Hvaležna sem za to priložnost,« je bila po finalni tekmi zadovoljna Nika Prevc, ki je prejemala številne čestitke. Veliki kristalni globus za skupno zmago v svetovnem pokalu so za slovenske smučarske skoke pred njo osvojili Primož Peterka, njen brat Peter Prevc in Nika Križnar. »Globus je kar težek. Nosi vso težo truda, ki sem ga vložila vanj,« je še povedala Nika Prevc.

Komaj se je po četrtkovem slavju Nike Prevc vzdušje pod Poncami malce poleglo, pa ga je v petek znova dvignil njen najstarejši brat Peter. Na petkovi posamični tekmi je z imenitnima skokoma osvojil 24. zmago v karieri, peto v Planici. To je bila tudi že 121. slovenska skakalna zmaga in 83. zmaga za slovenske moške skoke.

3. in 13. stran

Planiške tekme so se letos začele s finalom deklet, naše skakalke pa so se skupaj veselile zmage Nike Prevc v skupni razvrstitvi svetovnega pokala. / Foto: Gorazd Kavčič

Šesti Prešernov sodobnik

V Parku La Ciotat v Kranju so v četrtek, na svetovni dan poezije, odkrili doprsni kip Prešernovega sodobnika, poljskega romantičnega pesnika, esejista in dramatika Adama Mickiewicza.

Igor Kavčič

Kranj – V Parku La Ciotat se je bronastemu portretu Franceta Prešerna in njegovih sodobnikov pridružil že šesti doprsni kip literata, ki je živel in deloval v njegovem času. Tokrat je to kip Prešernovega sodobnika, poljskega pesnika Adama Mickiewicza (1798–1855), ki ga je Mestna občina Kranj postavila v sodelovanju z Veleposlaništvom Republike Poljske. Na slovesnosti je bil tudi predsednik Republike Poljske Andrzej Duda.

6. stran

Kranjski župan Matjaž Rakovec in predsednik Republike Poljske Andrzej Duda ob odkritju doprsnega kipa Adama Mickiewicza / Foto: Primož Pičulin

Potica iz krušne peči

10. stran

V Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori so na etnološki delavnici pod vodstvom Gašperja Zime spekli tradicionalno slovensko orehovo potico v krušni peči. / Foto: Nik Bertoncelj

Prilogi: loški glas, jeseniške novice

GORENJSKA
Parkirnih mest na prelazu Vršič bo manj
Direkcija RS za infrastrukturo načrtuje ureditev ceste in parkirišča na prelazu Vršič. Javno naročilo za izbor izvajalca gradbenih del že poteka, začetek del je predviden letošnjo jesen.
4

GORENJSKA
Od Jožovčeve gostilne do mednarodne slave
V Radovljiški graščini je zaživela razstava ob 70-letnici Avsenikove glasbe. Razstava, ki bo na ogled do novembra, je rezultat sodelovanja med Muzeji radovljiške občine in Muzejem Avsenik.
5

ZANIMIVOSTI
Ženske smo enako močne kot moški
Powerlifting je vedno bolj priljubljen tudi med ženskami, ki dokazujejo, da so lahko prav tako močne in vzdržljive kot moški. Med njimi je tudi devetnajstletna Eva Strgar s Kupljenika.
11

RAZVEDRILO
Velikonočna preobleka vaškega vrta
Vaški vrt v Smledniku je dobil svojo letošnjo velikonočno podobo. Z izvirnim okrasjem ga trikrat letno polepša domačinka Albina Bizjak. Gre za projekt Društva za ustno zgodovino.
18

VREME

Danes se bo pooblačilo. Jutri dopoldne bo rahlo deževalo, popoldne se bo dež okrepil. V četrtek bo pretežno oblačno.

5/13 °C

jutri: oblačno in deževno

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Zaključek gledališke sezone s Tino Gorenjak in Tanjo Kocman

Zavod Smejmo se gledališko sezono zaokrožuje tudi v Kulturnem domu Sv. Duh pri Škofji Loki. Predstava Na zdravje bo na sporedu v petek, 29. marca, ob 19.30. Odlični igralki in komičarki se v svoji duhoviti avtorski predstavi naprej lotita sicer stereotipnih pivskih navad, nato pa z gledalci podelita cel kup osebnih izkušenj, ki so smešne, šokantne in še kako življenjske, zato se v njih lahko najde prav vsak. Spregovorita tudi o nadvse resnih in žalostnih temah, a na tako tankočuten in zabaven način, da gledalcu olajšata pogled celo na najtežje življenjske situacije. Komedija Na zdravje se vas bo dotaknila, vas nasmejala, opomnila, kaj v življenju zares šteje, predvsem pa vas prepričala, da v svojih težavah niste sami. Tudi takrat ne, ko bi radi bili. Na voljo je še nekaj vstopnic za izven, naročite jih lahko po telefonu (051 606 220) ali e-pošti (info@smejmo.se).

En naročnik Gorenjskega glasa se lahko poteguje za klasično pico po želji v piceriji Oliva pri Sv. Duhu. V žrebanju sodelujete tako, da odgovorite na vprašanje: Kako imenujemo zaključen cikel gledaliških ali glasbenih dogodkov? Odgovor skupaj s svojimi podatki pošljite do ponedeljka, 1. aprila, na koticek@g-glas.si.

Nagrajenec

Pico po izbiri v piceriji Oliva prejme **Janez Lotrič** iz Škofje Loke, ki je vedel, da je partnerici Klemena Slakonje ime Mojca Fatur, poleg tega je pa imel še srečo pri žrebu. Čestitke!

Zbirajo stare naprave

Pod naslovom Ta starim je odzvonilo do 20. julija poteka akcija zbiranja odsluženih mobilnih naprav.

Ana Šubic

Kranj – Družba Zeos je v sodelovanju s kranjskim podjetjem Janus Trade v sklopu evropskega projekta pripravila akcijo zbiranja odsluženih mobilnih telefonov in tablic Ta starim je odzvonilo, s katero želijo prispevati k ohranitvi okolja. Odslužene mobilne naprave bodo zbirali do 20. julija. Kot so pojasnili, je z oddajo delujočih naprav možno nekaj zaslužiti, nedelujoče pa bodo poslali v reciklažo.

Z akcijo ljudi spodbujajo, da pobrskajo po svojem domu in na pravilno mesto oddajo stare telefone in tablice, ki jih ne potrebujejo več oz. so pokvarjeni ali nedelujoči. Delujoče naprave bodo po prejemu pregledali in jih namenili novim uporabnikom. »Z oddajo nedelujočih in starih naprav pa poskrbite za ustrezno recikliranje in s tem zagotovite drobec redkih materialov, potrebnih za izdelavo novih naprav. Vsi zbrani aparati bodo dobili novo življenje, bodisi v ponovni uporabi bodisi v reciklaži,« so poudarili v družbi Zeos. Naprave je možno brezplačno poslati na naslov družbe Janus Trade, podrobne informacije o sodelovanju v akciji pa so na spletni strani www.zeos.si. Akcija poteka v sklopu evropskega Life projekta Ecosweee, s katerim želijo partnerji iz dvanajstih držav povečati količino zbranih majhnih e-odpadkov in baterij.

Izzivi oskrbe starejših

Na pogovornem omizju v Sorici o tem, kako pristopiti k oskrbi starejših v času, ko se v Evropi in pri nas bije vojna za kadre, obenem pa je veliko neznank glede učinkov zakona o dolgotrajni oskrbi.

Ana Šubic

S pogovornega omizja O skrbi za naše starejše: evroposlanka Romana Tomc, direktorica CSS Škofja Loka Andreja Valant in njena predhodnica Silva Košnjek / Foto: Gorazd Kavčič

Sorica – Na pogovornem omizju O skrbi za naše starejše, ki je v petek potekalo v Sorici, so o tej pereči temi, ki predstavlja izziv tako na evropskih kot slovenskih tleh in ima dolgo brado tudi v občini Železniki, spregovorile evropska poslanka Romana Tomc, direktorica Centra slepih, slabovidnih in starejših (CSS) Škofja Loka Andreja Valant in njena predhodnica Silva Košnjek. Dotaknile so se demografskih trendov in staranja prebivalstva, pomanjkanja kadra v domovih, novega zakona o dolgotrajni oskrbi in z njim povezanih neznank, rentabilnosti poslovanja domov, deinstitucionalizacije ...

V Železnikih so bili pred nekaj leti že blizu doma starejših, ki bi ga v sklopu grozda manjših domov zgradila avstrijska Senecura, a je projekt padel v vodo. Tako se še vedno pojavljajo vprašanja, ali postaviti dom in kako velikega, je v uvodu dejal župan Marko Gasser in izrazil upanje, da jim bo pogovorno omizje nakazalo, kako naprej v skrbi za starejše.

Delati na mladih

Romana Tomc, ki je tudi članica odbora za zaposlovanje in socialne zadeve v evropskem parlamentu, je v uvodu povedala, da bomo živeli vedno dlje, zato bo izziv poskrbeti za starejše vse večji, saj se danes v Evropi rodi le še 1,2 otroka na družino. To bo na veliko preizkušnjo postavilo tudi naš pokojninski sistem. »Edina rešitev za Evropo in Slovenijo je, da delamo na mladih.«

Kot je dejala, je v različnih evropskih skladih na voljo veliko denarja za pomoč državam za reševanje demografske politike, skrb za starejše in tudi kadrovsko politiko. »V Evropi poteka vojna za kadre, ogromno je praznih sob in postelj, ker ni kadra. To je vsesplošen evropski in tudi slovenski problem. Nekatere države že nekaj let delajo na tem, Nemčija denimo ustanavlja izobraževalne centre za medicinske sestre in oskrbovalke v Romuniji, Bolgariji, Moldaviji ..., ki potem skrbijo za njihove starejše. V Sloveniji se trenutno na tem področju ne dela nič,« je bila kritična Tomčeva.

Meni, da so domovi za starejše potrebni, lokalna skupnost pa se mora odločiti, kaj želi. »Razvite države se bolj usmerjajo v manjše enote, da več starejših ostaja doma in da je bolj organizirana mreža oskrbovalcev. Tudi sama bi denar iz evropskih skladov porabila za vlaganje v kadre, ki bodo skrbeli za starejše. Nič pa ne pomaga, da jih izobražujemo, če imajo na koncu mizerne plače,« je opozorila.

Drug drugemu »kradejo« kadre

Andreja Valant je povedala, da se na območju Upravne enote Škofja Loka ta čas še ne soočajo s tako hudim pomanjkanjem kadra kot drugje na Gorenjskem. Jo pa že zdaj skrbi, kaj bo čez nekaj let, ko se v CSS obeta večje upokojevanje. Na ta čas se interno s kadrovskimi ukrepi že pripravljajo. Kot je dejala, se zaradi pomanjkanja kadra v zdravstvu in domovih dogaja, da kader prehaja in ene institucije v drugo in da institucije »kradejo« zaposlene druga drugi. »V CSS Škofja Loka ta čas ne beležimo fluktuacije zaradi odhoda v druge službe. Veliko sredstev in pozornosti pa namenjamo številnim aktivnostim za kvalitetno opravljene storitve in dobro počutje zaposlenih na delovnem mestu.« V CSS si tudi že pomagajo s kadrom iz tujih držav, a v prvi vrsti skušajo pritegniti domačega. Poudarila je še, da bi bilo treba pripraviti strategijo, da bi se več mladih usmerilo v poklice, povezane z zdravstveno nego in oskrbo starejših, ter urediti ustrezno plačilo.

Bo zakon o dolgotrajni oskrbi razbremenil domove

Z letošnjim letom je začel veljati zakon o dolgotrajni oskrbi, ki je naprej uredil pravice oskrbovalcev družinskih članov, preostale pa bodo postopoma vpeljevali do 1. decembra 2025. »V tem trenutku ne moremo napovedati, kako bo novi zakon vplival na življenje in delo v domovih in kaj bodo spremembe dejansko prinesle. V nekaterih evropskih državah, ki so zakon že implementirale, je potreb po institucionalnem varstvu manj,« je dejala Valantova.

»V tem trenutku ne moremo napovedati, kako bo novi zakon o dolgotrajni oskrbi vplival na življenje in delo v domovih in kaj bodo spremembe dejansko prinesle. V nekaterih evropskih državah, ki so zakon že implementirale, je potreb po institucionalnem varstvu manj,« je dejala Andreja Valant.

Silva Košnjek je dodala, da naj bi zakon, če bo ustrezno deloval, razbremenil domove, saj si prizadeva za deinstitucionalne oblike varstva, ki starostnikom podaljšujejo bivanje v domačem okolju in jim omogočajo, da z odhodom v dom počakajo, dokler ni res nujno. Pričakuje, da se bodo učinki pokazali v prihodnjih dveh letih, ko bo zakon v polnosti realiziran. Opozorila je tudi, da bi bilo treba dodatno razvijati začasne oblike pomoči. Zanimanje za Hišo generacij v Gorenji vasi, ki deluje pod okriljem CSS in nudi 16 začasnih namestitev, je po besedah Košnjekove veliko; kapacitete so zasedene za pol leta, leto naprej. Hiša generacij je sicer sofinancirana z nepovratnimi državnimi in evropskimi sredstvi.

Valantova je pojasnila, da za 220 stanovalcev v CSS in 16 v Hiši generacij skrbi 22 medicinskih sester. »Obstoječi resursi ta čas ne omogočajo, da bi CSS vzpostavil še en podoben dislociran oddelek v Železnikih, saj ga z obstoječimi kadrovskimi normativi ne bi zmogli pokrivati.« Za ekonomsko vzdržnost enote doma bi bilo po njenih besedah potrebnih minimalno 60 stanovalcev. »Želimo imeti manjše domove, ker so bolj prijetni, bolj družinski, a je težko preživeti s tako majhnimi kapacitetami. Še v nekaterih domovih s 150 stanovalci poslujejo negativno,« je pristavila Košnjekova.

Valantova je spomnila še na Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva za obdobje 2022–2030, ki predvideva 4,5-odstotno vključenost starejših v domove, za katero na Gorenjskem ta čas manjka 300 kapacitet in bo dosežena že z izgradnjo domov, ki so že pridobili koncesijo (Kranj, Šenčur, Škofja Loka).

V Železnikih bodo počakali

»V tem trenutku je smotrno še malo počakati. Ne smemo iti z glavo skozi zid in takoj v gradnjo doma za starejše. Počakajmo, da zakon o dolgotrajni oskrbi začne učinkovati. Če bo pravilno deloval, bo institucionalno varstvo razbremenjeno,« je črto pod pogovorno omizje potegnil župan Marko Gasser.

Zahvala Petru Prevcu

»Bilo je veliko kratkih in tudi dolgih skokov. Pot je bila dolga in uspešna in zelo sem ponosen, da ste me na zadnji skok pospremili v takšnem številu,« je po zadnji tekmi v Planici povedal Peter Prevc.

Peter Prevc se je v nedeljo še zadnjič v karieri spustil po zaletišču Letalnice bratov Gorišek v Planici. / Foto: Gorazd Kavčič

Na zadnjih tekmah so Petra Prevca pospremili tudi žena Mina ter sinova Ludvik in Oskar. / Foto: Gorazd Kavčič

Ob Petru Prevcu sta bila tudi kondicijski trener Matjaž Polak in dolgoletni trener Jani Grilc. / Foto: Gorazd Kavčič

Na Petrovo bleščečo kariero so ponosne tudi sestra Ema, mama Julijana in Nika Prevc. / Foto: Gorazd Kavčič

Peter je odgovarjal na številna vprašanja, spraševala ga je tudi novinarka Polona Bertoncelj. / Foto: Gorazd Kavčič

S pesmijo sta se Petru Prevcu poklonila Ansambel Saša Avsenika in Luka Sešek. / Foto: Gorazd Kavčič

Osrednji spektakel Hvala, Peter se je v nedeljo končal s preletom helikopterjev in skupinsko sliko. / Foto: Gorazd Kavčič

KOMENTAR
Vilma Stanovnik

Slovo z bogato zapuščino

Ne spomnim se natanko, koliko let je minilo, odkar sem spoznala Petra Prevca. Lahko bi napisala, da je bil malce plašen fant z velikimi očmi in iskrivim pogledom, toda zame nihče, ki se povzpne po skakalnici in skoči (ali poleti) v daljavo, pač ni plašen.

Morda je bil plašen le, ko smo mu novinarji ob prvih uspehih začeli postavljati zanj do takrat nenavadna vprašanja. Posebno po tistem, ko je kot 17-letni mladenič konec leta 2009 osvojil prve točke svetovnega pokala.

V knjigi z naslovom Peter Prevc, ki je izšla leta 2016, ko je bil Peter na vrhuncu slave, sem izvedela, da sem bila tista, ki je s Petrom imela prvi resni intervju za časopis, in da mi je takrat, pri rosnih 13 letih, povedal, da si želi postati svetovni in olimpijski prvak.

Priznam, da se mi to v dolgi novinarski karieri ni zdelo nič posebnega, saj mnogi mladi športniki po doseženi zmagi ali rekordu (pa četudi zgolj med vrstniki v domačem klubu) začnejo razmišljati o tem, česa so v resnici sposobni in česa si želijo. A Peter je očitno mislil resno. Vsi, ki ga poznamo, vemo, da ni človek, ki bi govoril tja v en dan ali o nečem, česar si ne more predstavljati in se mu ne zdi realno mogoče.

In kmalu so se začeli prvi Petrovi večji uspehi. Ne z velikim bumom, temveč postopoma in s trdim delom. Tudi ko je domov v Dolenjo vas začel prihajati z medaljami in pokali, ga domači niso povzdigovali, ampak je še naprej moral poprijeti za dela, ki so mu kot članu številne družine pripadala.

Ko je mislil, da je poletel v nebo, je pristal na trdnih tleh. Zmage, olimpijska odličja, naslovi prvakov v posamični in ekipni konkurenci, prvi polet človeka na smučeh 250 metrov ... Marsikaj je v 22-letni skakalni karieri Peter Prevc dosegel in doživel. Toda malo bi bilo vse skupaj vredno, če tega ne bi mogel podeliti s svojo družino, prijatelji, navijači. Ko je postal še oče in mož, so uspehi (včasih pa tudi neuspehi) dobili novo dimenzijo. A Peter je vztrajal. Do te zime. Že nekaj časa je mlel v sebi, mlel je z bližnjimi in se – kot pošten človek in športnik – februarja odločil, da misli o koncu kariere zaupa tudi vsem drugim.

Ne vem, koliko jih je bilo, ki ob njegovem nedeljskem slovesu ne bi potočili vsaj kakšne solze. Bile so to solze sreče, bile so solze ponosa, da poznamo športnike in predvsem ljudi, kot je Peter Prevc.

Prevevalo nas je tudi veselje, ker vemo, da za njim ne ostaja praznina. Da nas bodo še naprej razveseljevali številni nasledniki: njegova sestra Nika, brat Domen, pa tudi Lovro Kos, Anže Lanišek, Timi Zajc in mnogi drugi, ki so mu v Planici skupaj z množico navijačev zaklicali: Hvala, Peter.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:
Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Nika Toporiš, Ana Volčjak Aleksič
stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Jana Triller, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Jesenice potrebujejo karavanško vodo

V drugi cevi predora Karavanke že polagajo vodovodne cevi, v prihodnje pa bodo uredili tudi vodno zajetje. Na Jesenicah so že izrazili interes za uporabo karavanške vode.

Urška Peternel

Hrušica – V sklopu gradnje nove, vzhodne cevi predora Karavanke poteka tudi gradnja karavanškega vodovoda. Da je območje res polno vode, je bilo videti že na nedavni slovesnosti ob preboju druge cevi; voda je za zdaj speljana po meteornem kanalu v reko Savo. A kot so nam potrdili na Darsu, v predoru že polagajo vodovodne cevi, v prihodnje pa bodo zgradili še vodno zajetje.

Na Darsu so nam povedali, da bo karavanška voda namenjena oskrbi s pitno vodo lokalnih skupnosti, ni pa predvidena njena komercialna raba.

V novi predorski cevi bodo uredili dodatni slepi prečnik z vso potrebno strojno opremo, iz prečnika bo zavrtanih šest vrtin za zajem pitne vode, ta pa se bo odvajala iz predora preko cevovoda pod voziščem vse do vodovodnega jaška na južnem portalu, so pojasnili. Kako izdaten je vodni vir v novi predorski cevi, na Darsu natanko ne vedo, saj še niso izvedene vrtine za zajem vode, ki bi dale natančnejše podatke o predvidenih količinah za črpanje, so pojasnili.

Rezervni vir za Jesenice

Interes za oskrbo s pitno vodo iz novega vodovoda je že izrazila Občina Jesenice, saj so bili v zadnjem obdobju občani nekajkrat brez pitne vode zaradi okvar na vodovodu Peričnik. Karavanški vodni vir bi bil tako rezervni vir za oskrbo mesta. Občinski svetniki so zato v začetku leta sprejeli sklep, po katerem naj Občina Jesenice pravočasno izkaže svoj interes za uporabo vodnega vira iz cestnega predora Karavanke.

O tem, kakšne so možnosti za to, naj bi govorili na sestanku z Darsom v začetku aprila, je povedal vodja oskrbe s pitno vodo v jeseniškem javnem komunalnem podjetju Jeko Matjaž Pezdir. Vodovod je sicer urejen že v stari, zahodni predorski cevi, njegov upravljavec pa je Komunala Kranjska Gora. A po besedah Matjaža Pezdirja vodovod na več mestih pušča, zato dobršen del vode teče v meteorni kanal oziroma »v prazno«. Izdatnost je tako le še okrog 10 litrov na sekundo, kar ne zadošča za oskrbo Jesenic. Iz vira tako upravljavec Komunala Kranjska Gora oskrbuje le dve hiši na Dovjem.

Da je območje res polno vode, je bilo videti že na nedavni slovesnosti ob preboju druge cevi. Voda je zdaj speljana po kanalu ob vozišču in izteka v Savo. / Foto: Gorazd Kavčič

Projekt Vodni center Mlake

Dars naj bi ob obnovi stare predorske cevi vodo speljal v novo cev preko prečnega rova, tako da bi bila vsa voda iz predora speljana po eni cevi do vodovodnega jaška ob portalu predora. V Jeku so že v letu 2022 pripravili idejno zasnovo projekta, kako bi karavanški vodni vir vključili v oskrbo s pitno vodo Jesenic. V sklopu Vodnega centra Mlake bi zgradili črpališče, saj bi bilo zaradi višinske razlike in nezadostnega tlaka vode vodo iz predora treba prečrpavati. Zgradili bi tri vodohrane s skupnim volumnom več kot 2000 kubičnih metrov, s čimer bi pridobili dodatno zalogo vode za Jesenice.

Na sestanku bodo govorili tudi o upravljanju karavanškega vodnega vira ter vodovoda. Po neuradnih informacijah naj bi bil upravljavec Dars. Ker pa je vodni vir na območju občine Kranjska Gora, bo potreben dogovor Darsa in obeh občin.

Viškov vode pa že vrsto let ne uporabljajo več v komercialne namene, razlog so dolgoletni spori in zapleti, saj je bilo interesov za komercialno rabo v preteklosti veliko. Tudi v prihodnje karavanška voda ni predvidena za komercialno rabo, so nam odgovorili na Darsu.

Znano pa je, da je karavanška voda zelo kakovostna, saj izvira globoko pod Karavankami in je brez površinskih vplivov.

Parkirnih mest na prelazu Vršič bo po ureditvi manj

Direkcija RS za infrastrukturo načrtuje ureditev ceste in parkirišča na prelazu Vršič. Javno naročilo za izbor izvajalca gradbenih del že poteka, začetek del je predviden letošnjo jesen.

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – Kot so pojasnili na Direkciji RS za infrastrukturo, je glede na prostorske omejitve in projektne pogoje soglasodajalcev na območju prelaza Vršič predvidenih 92 parkirnih mest za osebna vozila, od tega bodo tri namenjena za invalide. Urejenih bo tudi 14 parkirnih mest za motorje in dve parkirni mesti za avtobuse. Ureditev parkirišč bo pomenila precejšnje zmanjšanje števila vozil, ki bodo lahko ustavila na vrhu Vršiča. »Danes je na območju vršiškega prelaza delno utrjenih približno 70 mest, ki jih vozniki uporabljajo za parkiranje, pa niso ustrezno urejena. Poleg teh površin so ob cesti še druge degradirane površine, ki niso namenjene parkiranju, jih pa obiskovalci uporabijo za parkiranje svojih vozil. Skupaj na navedenih površinah v najbolj obremenjenih dneh v turistični sezoni hkrati parkira do 350 osebnih vozil, kar povzroča močno degradacijo obcestnega sveta in ovira pretočnost tranzita na tej cesti ter zmanjšuje prometno varnost,« so pojasnili na direkciji.

Po uvedbi zapornic bo vožnja čez prelaz mogoča v vsakem primeru, ustavljanje na vrhu prelaza pa le, če bodo na voljo prosta parkirna mesta.

Dela v turistični sezoni ne bodo potekala

Začetek gradbenih del na prelazu je predviden letošnjo jesen, trenutno potekata pregled in ocena prispelih ponudb na javno naročilo za izbor izvajalca del. Projekt zajema tudi rekonstrukcijo ceste, avtobusno postajališče, ploščati prepust, izvedbo novega vodovodnega priključka in izgradnjo nizkonapetostnega priključka, postavitev vremenske kamere ter krajinsko ureditev v območju izvajanja del. Kot so dodali na direkciji, bo večina del izvedenih v prihodnjem letu, rekonstrukcija pa naj bi bila zaključena v pomladnih mesecih 2026. »Gradnja bo časovno omejena, saj dela v turistični sezoni ne bodo potekala. Način in postopek gradnje ter podroben terminski plan del bo pripravil izbrani izvajalec po uvedbi v delo. V času gradnje je odvijanje prometa predvideno pod polovično zaporo. Za izvedbo določenih del pa je predvidena tudi krajša popolna zapora.«

V najbolj obremenjenih dneh v turistični sezoni hkrati parkira do 350 osebnih vozil, stanje obcestnega sveta pa se na prelazu Vršič iz leta v leto poslabšuje. / Foto: arhiv Gorenjskega glasa

Dodatno še sistem zapornic

Za izvedbo sistema zapornic v dolinah na obeh straneh prelaza je v teku izdelava projektne dokumentacije v sklopu dveh ločenih projektnih nalog (ena za kranjskogorsko in druga za trentarsko stran). »Načrta sta trenutno še v izdelavi, izvedba javnega naročila za gradnjo pa je predvidena v prvi polovici letošnjega leta. Če bodo pravočasno pridobljena vsa soglasja, je začetek gradnje predviden letošnjo jesen, dela pa bodo zaključena predvidoma v prihodnjem letu.«

Županja vesela, da se kažejo prvi koraki

Kranjskogorska županja Henrika Zupan je vesela, da se po mnogih let kažejo prvi koraki in da se je končno začelo premikati. Kot je poudarila, se bodo po projektu uredila izključno parkirišča na vrhu prelaza Vršič, in dodala, da morajo biti pri načrtovani ureditvi upoštevana vsa soglasja pristojnih naravovarstvenih zavodov in zavoda za kulturno dediščino. Na podlagi predstavljenega projekta, kot je pojasnila, bo po uvedbi zapornic vožnja čez prelaz mogoča v vsakem primeru, ustavljanje na vrhu prelaza pa le, če bodo na voljo prosta parkirna mesta. »Tako na kranjskogorski kot trentarski strani naj bi bili po dve zapornici, ena za tranzitni promet, in ta čas za prehod bo omejen, druga pa za tiste, ki bodo želeli parkirati na Vršiču. V primeru, da bo parkirišče zasedeno, se zapornica ne bo odprla.«

Kakšen bo režim še letos poleti

Med letošnjo poletno sezono bosta tako kot že lani, kot je pojasnila županja Zupanova, občini Kranjska Gora in Bovec zagotovili reditelje, ki bodo skrbeli za parkiranje in pretočnost prometa na vrhu prelaza. »Ko bo parkirišče polno, bodo reditelji to sporočili prometnoinformacijskemu centru, zato da bo interaktivna obvestilna tabla že v Kranjski Gori in enako na trentarski strani obiskovalce na to opozorila.« Stroške reditelјev bosta pokrili obe občini.

Od Jožovčeve gostilne do mednarodne slave

V Radovljiški graščini je zaživela razstava ob 70-letnici Avsenikove glasbe, ki smo jo zaznamovali v preteklem letu. Razstava, ki bo na ogled vse do novembra, je rezultat sodelovanja med Muzeji radovljiške občine in Muzejem Avsenik.

Nika Toporiš

Radovljica – Da sta brata Avsenik narodnozabavno glasbo ponesla iz domače Jožovčeve gostilne v Begunjah po vsem svetu, ni nobena skrivnost. Stalna zbirka Avsenikovih dosežkov je razstavljena v Muzeju Avsenik, del njune zgodbe pa po novem krasi tudi razstavni hodnik Radovljiške graščine. Časovni pohod Avsenikovega ustvarjanja sta pripravila Anže Langus in Mihaela Pichler. Kot je povedala slednja, je Avsenikova glasba še kako živa, kar nedvomno dokazuje dejstvo, da jo poznajo tudi najmlajši. »Pred dvema letoma smo pripravili projekt, kjer smo otrokom prve in druge triade osnovne šole predstavili Avsenika. Zavrteli smo jim pet sklad, misleč, da ne poznajo te glasbe, vendar se je izkazalo nasprotno. Na ves glas so prepevali in nas zelo pozitivno presenetili,« je pojasnila Mihaela Pichler. Kot je še dejala, je tokratna razstava pripravljena v čast lanskoletne 70-letnice, v krajši kronologiji pa so predstavljeni najbolj namerni elementi kariere Avsenikov. Langus je ob tem povedal, da pri oblikovanju razstave nista naletela na večje izzive, večina materiala pa je izhajala ravno iz Muzeja Avsenik.

Kustosinja Katja Kreutz Praprotnik, Anže Langus, direktorica Muzejev radovljiške občine Petra Bole, direktor Tradicije Avsenik Aleš Avsenik in Mihaela Pichler / Foto: Nika Toporiš

Župan Občine Radovljica Ciril Globočnik: »Razstava je zelo dobro pripravljena, Slavko Avsenik je tudi častni občan Občine Radovljica. Vsekakor pa je razstava dobrodošla tudi iz turističnega vidika, ker je v poletni sezoni Linhartov trg močno obiskan.«

Spomini na »ata«

Razstavo so slavnostno odprli župan Občine Radovljica Ciril Globočnik, direktorica Muzejev radovljiške občine dr. Petra Bole in direktor Tradicije Avsenik Aleš Avsenik. Aleš Avsenik je pojasnil, da se dedka zelo rad spominja. »Kot ata je bil prijazna in topla oseba, veliko časa nam je namenil tako pri igri kot tudi pri pogovoru. Bil pa je precej strog, rad je imel red in pri njem ni bilo razpuščene igre, ampak vse znotraj nekih pravil, ki jih igra pač ima,« je dejal in dodal, da mu je Sašo, ki s svojim ansamblom že petnajst let polni dvorane doma in po tujini, podaljšal življenje in mu po upokojitvi vrnil veliko veselja.

Že samo odprtje je privabilo številne ljubitelje Avsenikovega glasbenega ustvarjanja. / Foto: Nika Toporiš

In nastala je čebelarska himna

Ker je na pobudo Slavka Avsenika leta 2002 nastala tudi čebelarska himna, se je odprtja razstave udeležil tudi Franci Šivic. V takratnem času je bil Šivic podpredsednik Čebelarske zveze Slovenije, ukvarjal se je s fotografijo, bližal pa se je čebelarski kongres. Kot je pojasnil, je takrat obiskoval različne umetnike, za katere je vedel, da se ukvarjajo s čebelarstvom, in tako se je zgodilo, da je obiskal tudi Slavka. »Čakal me je v narodni noši, in ko sem ga fotografiral, me je vprašal, ali imamo čebelarsko himno. Odgovoril sem mu, da je nimamo, on pa meni, da jo naredimo. Predlagal sem, da naj napišejo glasbo, jaz bom pa besedilo,« je pojasnil Šivic in dodal, da je čez tri dni dobil kaseto z melodijami, besedilo pa je »vrgel na papir« v roku pol ure.

Večni Avseniki

Da je razstava plod dobrega sodelovanja med muzeji, sta prepričana dr. Petra Bole in radovljiški župan. Direktorica Muzejev radovljiške občine je dejala, da so veseli vsakega sodelovanja, v lanskem letu so sodelovali s kar 81 različnimi institucijami, Avsenikova glasba pa je po njenem mnenju tako ali tako večna. »Razstava je zelo dobro pripravljena, Slavko Avsenik je tudi častni občan Občine Radovljica. Vsekakor pa je razstava dobrodošla tudi iz turističnega vidika, ker je v poletni sezoni Linhartov trg močno obiskan,« pa je povedal župan Ciril Globočnik. Razstavni hodnik Radovljiške graščine bo torej vse do novembra vabil na kronološko popotovanje pionirjev narodnozabavne glasbe, kjer lahko spoznate začetke bratov Avsenik, njihova zlata leta, uspehe in še in še.

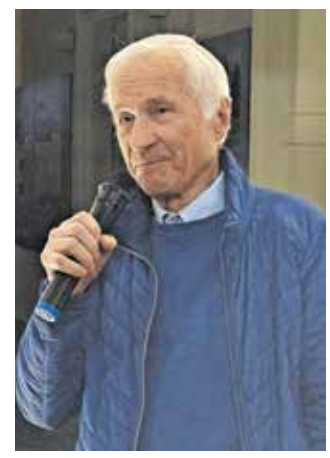

Svoje misli o nastanku čebelarske himne je delil avtor besedila Franci Šivic. / Foto: Nika Toporiš

Prevzeli še štiri e-avtobuse

Tudi na novih štirih električnih avtobusih, ki bodo vozili v kranjskem mestnem prometu, so upodobljeni znani Kranjčani.

Simon Šubic

Kranj – Mestna občina Kranj je v četrtek prevzela še štiri nove avtobuse na električni pogon MAN Lion's City. Pridružili se bodo štirim e-avtobusom, ki v mestnem prometu vozijo od lanskega maja. Tako kot prvo četverico električnih avtobusov tudi nove krasijo podobe znanih Kranjčanov, tokrat iz novejše zgodovine. Na njih so namreč upodobljeni alpinist in častni občan Kranja Nejc Zaplotnik, prav tako častni občan, znanstvenik in ustanovitelj jamskega laboratorija Tular za proučevanje človeške ribice Marko Aljančič, gledališka igralka Angelca Hlebce in pisateljica ter pedagoginja Helena Puhar.

Na novih avtobusih so upodobljeni Nejc Zaplotnik, Marko Aljančič, Angelca Hlebce in Helena Puhar.

Po besedah župana Matjaža Rakovca je nakup osmih električnih avtobusov dodaten korak k bolj trajnostnemu javnemu potniškemu prometu, čemur se je Kranj zavezal z uvrstitvijo v Misijo 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest do leta 2030. Rakovec se je ob tej priložnosti tudi zahvalil svojcem upodobljenih Kranjčanov na novih štirih avtobusih, ki so pristali, da tudi na tak način počastijo spomin pomembne osebnosti, ki so ponesle in še vedno nosijo ime Kranja v svet.

»Zelo lepo, da so se urejevalci kranjskega prometa in življenja spomnili na možnost, da s pomočjo poslikanih avtobusov prebivalce poučijo o minulih časih in pokojnih ljudeh,« je dejala Alenka Puhar, hči Helene Puhar. Mojca Zaplotnik Jamnik, žena Nejca Zaplotnika, pa je povedala: »Hvaležna sem, tako kot tudi moja družina in Nejčeva sestra Marija, da so na občini spoznali posebnost mojega pokojnega moža Nejca. Veseli smo, da na ta način njegova misel svobode in pravičnosti živi med Kranjčani.«

V kranjski mestni promet bodo vključili še štiri električne avtobuse. / Foto: Primož Pičulin

MOK je večino sredstev za nakup osmih električnih avtobusov (2,8 milijona evrov) pridobila na razpisu Eko sklada, ki sofinancira 350 tisoč evrov na vozilo, razliko do polne vrednosti vozila (skoraj 597 tisoč evrov) pa bo pokril koncesionar Arriva s plačevanjem mesečne najemnine za avtobuse. MOK je bila sicer leta 2023 najuspešnejša slovenska občina pri črpanju subvencij Eko sklada, v tem obdobju je namreč za sofinanciranje razogljičenja javnega potniškega prometa prejela 1,4 milijona evrov subvencij.

Kranjski gimnazijci v Maistrov spomin

Kranj – Gimnazija Kranj spomina na generala Rudolfa Maistra ne neguje le zaradi njegovih domoljubnih dejanj, ampak tudi zato, ker je bil med letoma 1885 in 1890 dijak njene predhodnice, takratne nižje gimnazije. V petek, 29. marca, prav na njegov rojstni dan pred 150 leti, ob 12.30 v sodelovanju z Mestno občino Kranj pripravljajo na Maistrovem trgu svečanost v njegov spomin. O pomenu in dejanjih domoljuba, pogumnega generala in tudi pesnika bo govoril sodelavec Slovenske akademije znanosti in umetnosti in veliki poznavalec generala dr. Gregor Antoličič, v imenu Mestne občine Kanj pa bo zbrane nagovoril podžupan Janez Černe. Kulturni program bodo izvedli dijakinje in dijaki Gimnazije Kranj, ki bo zaradi ohranjanja spomina na Maistra med prejemniki priznanj Zveze društev generala Rudolfa Maistra.

Šesti Prešernov sodobnik Adam Mickiewicz

1. stran

Kranjska občina je v Park La Ciotat, ki je ime dobil po prvem mestu, s katerim se je Kranj pobratil leta 1958, Pot Prešernovih sodobnikov začela umeščati med predsedovanjem Slovenije Svetu Evropske unije leta 2021. Gre za spominsko obeležje, ki ga odtlej v sodelovanju z veleposlaništvi postavlja in dopolnjuje z odkrivanjem doprsnih kipov Prešernovih mednarodnih sodobnikov.

Oba pesnika romantika

Tako so minuli četrtek, na svetovni dan poezije, v Parku La Ciotat med drugim tudi v prisotnosti predsednika Republike Poljske Andrzeja Dude odkrili doprsni kip poljskega pesnika iz obdobja romantike Adama Mickiewicza. Dela Mickiewicza in Prešerna, ki je iskal navdih tudi v stvaritvah dve leti starejšega poljskega pesnika, so si podobna v idejah, motivih in oblikah. Njuno ustvarjanje med drugim vsebuje sonete in pesniško zbirko z istim naslovom – Poezije. Oba sta pripadala v tistem času zatiranemu narodu brez države, svojo pesniško ustvarjalnost pa sta črpala tudi iz nesrečne ljubezni do dekleta iz višjega družbenega razreda. Prešeren je s pomočjo poljskega prijatelja Emila Korytka, ki je bil pregnan v Ljubljano, prevedel tudi enega Mickiewiczevih sonetov, s tematiko, povezano s pesnikoma obeh slovanskih držav, pa se je v doktorski disertaciji ukvarjal tudi Tržičan dr. Tone Pretnar.

Pot Prešernovih sodobnikov se širi

Podstavek za poljski kip je podarilo podjetje MAN Truck & Bus Slovenija, sam doprsni kip pa Veleposlaništvo Republike Poljske v Ljubljani. Kot zapisano, se je dogodka udeležil predsednik Republike Poljske Andrzej Duda, ob njem pa tudi Aleš Musar v imenu predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar, poljski veleposlanik Krzysztof Olendzki in generalni direktor podjetja MAN Truck & Bus Slovenija Jan Löwhagen. Zbrane je prvi nagovoril župan Kranja Matjaž Rakovec, ki je med drugim povedal, da v Kranju negujejo svojo dolgoletno zgodovino in bogato kulturno dediščino. »Veseli me, da se ideja o Prešernovih mednarodnih sodobnikih lepo razvija in da na ta način krepimo mednarodne vezi ter slavimo kulturo,« je med drugim povedal župan in visokim gostom izročil listino Pot Prešernovih sodobnikov v spomin na sodelovanje pri projektu oziroma zahvalno listino ob dogodku.

Njuno ustvarjanje med drugim vsebuje sonete in pesniško zbirko z istim naslovom – Poezije. Oba sta pripadala v tistem času zatiranemu narodu brez države, svojo pesniško ustvarjalnost pa sta črpala tudi iz nesrečne ljubezni do dekleta iz višjega družbenega razreda.

Odkritje doprsnega kipa Adama Mickiewicza so ob kranjskem županu Matjažu Rakovcu pospremili predstavniki Poljske v Sloveniji s poljskim predsednikom Andrzejem Dudo. / Foto: Primož Pičulin

Pesnika navdih za nove generacije

V nadaljevanju je poljski predsednik Andrzej Duda v nagovoru izrazil prepričanje, da bodo Poljaki, ki se bodo sprehodili skozi park, takoj prepoznali enega njihovih najpomembnejših pesnikov. »Upam, da se bomo stalno navdihovali in brali poezijo Adama Mickiewicza in Franceta Prešerna, da se ju bomo spominjali in bomo z njuno poezijo vzgajali naše naslednje generacije.« Na slovesnosti so spregovorili še zgoraj omenjeni Aleš Musar, Krzysztof Olendzki in Jan Löwhagen.

Pesmi Mickiewicza so v poljskem in slovenskem jeziku recitirale študentke polonistike z Oddelka za slavistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, glasbeni del pa sta prispevala Weronika Partyka in Daniel Šimek.

Osemdeset let dogodka v Šorlijevem mlinu

Simon Šubic

Kranj – Krajevna skupnost Vodovodni stolp je v četrtek praznovala krajevni praznik, posvečen dogodku 21. marca 1944, ko so Nemci zaradi izdaje napadli Šorlijev mlin, kar je terjalo življenje treh partizanov. Ob 80. obletnici dogodka je ob spomeniku padlim pri Šorlijevem mlinu potekala spominska slovesnost, na kateri je bil slavnostni govornik dr. Ivan Smiljanić. »Pri nas se krešejo številna mnenja o dogodkih med drugo svetovno vojno, posamezni dogodki in osebe se predstavljajo pozitivno ali negativno, in to velja tudi za Šorlijev mlin. Tako ali drugače pa drži, da so za posledicami dogodkov tistega 21. marca 1944 umrli trije mladi ljudje, stari 26, 24 in 18 let. Če nič drugega, je prav, da se ob obletnici njihove smrti spomnimo na izgubljena mlada življenja v boju za tisto, v kar so verjeli,« je tudi povedal.

Slavnostni govornik dr. Ivan Smiljanić / Foto: Simon Šubic

Kranjčani lahko prevzamejo CeKR

Kranjska kartica CeKR je bila po testnem obdobju minuli petek vendarle dana tudi v splošno uporabo, vendar pa je njena uporabnost trenutno še majhna.

Simon Šubic

Kranj – Kranjčani lahko od minulega petka brezplačno pridobijo mestno kartico CeKR. Gre za predplačniško plačilno kartico Visa, ki omogoča varno plačevanje in identifikacijo uporabnika, z njo pa bo lažje uporabljati in plačevati mestne storitve, pojasnjujejo na Mestni občini Kranj. Nekatere mestne storitve trenutno še povezujejo v sistem CeKR, druge bodo dodane sezonsko, v naslednji fazi pa prihaja še bonitetni program za imetnike. Trenutno imajo dve prevzemni mesti – sprejemna pisarna Mestne občine Kranj in kranjska poslovalnica NLB. Za imetništvo kartice CeKR ni potrebno biti komitent te banke.

Za naročilo zainteresirani potrebujejo osebni dokument in davčno številko, e-naslov in številko mobilnega telefona. Lahko izbirajo med imensko in neimensko kartico – razlikujeta se v tem, da na neimenski ni navedeno osebno ime imetnice oziroma imetnika –, obe pa omogočata večkratno polnjenje (omejitev je 1000 evrov na mesec), uporabo vseh funkcionalnosti in – ko bo vzpostavljeno – tudi sodelovanje v bonitetnem programu. Neimensko kartico naročnik dobi takoj, medtem ko bodo imenske kartice naročniki prejeli po pošti v približno tednu dni. Imensko kartico je mogoče naročiti tudi na daljavo, in sicer to lahko storijo tisti občani, ki imajo biometrično osebno izkaznico ali Rekono račun z najvišjo stopnjo zaupanja. Povezava je objavljena na spletni strani MOK in CeKR in na portalu za upravljanje in polnjenje mestne kartice www.cekr.kranj.si.

S CeKRom je trenutno mogoče poravnati parkirnino na parkiriščih Brioni, Zdravstveni dom in v starem mestnem jedru ter kupiti vstopnico za razgledno točko na zvoniku cerkve sv. Kancijana.

S CeKRom je trenutno mogoče poravnati parkirnino na parkiriščih Brioni, Zdravstveni dom in v starem mestnem jedru ter kupiti vstopnico za razgledno točko na zvoniku cerkve sv. Kancijana. V kratkem bo mogoča tudi izposoja kolesa iz sistema KRsKOLESOM in knjig v Mestni knjižnici Kranj. Poteka tudi že vgradnja terminalov v mestne avtobuse, s CeKRom se bo kmalu možno evidentirati za vožnjo s Kranvajem ter za odlaganje kosovnih odpadkov v Zbirnem centru Zarica. Nekatere mestne storitve bodo dodajali sezonsko: na primer poleti za plačevanje uporabe letnega bazena, jeseni bo mestna kartica nadomestila abonmajsko vstopnico za Prešernovo gledališče Kranj.

Sistem mestne kartice omogoča tudi, da starši naročijo dodatne kartice za otroke, trenutno le za starejše od devet let, in jih bodo ti lahko v prihodnje uporabljali kot medij za vozovnico za mestni promet, za prevzem šolske prehrane, odklepanje šolskih garderobnih omaric, izposojo knjig v šolski in mestni knjižnici, lahko pa tudi za plačevanje blaga in storitev.

V razlastitev zemljišč zaradi cestnih projektov

Po neuspešnih pogajanjih je Občina Šenčur sprožila postopek razlastitve zemljišča na štirih lokacijah, ki so v lasti štirih lastnikov. V vseh primerih gre za zemljišča, kjer je predvidena novogradnja ali rekonstrukcija ceste.

Maša Likosar

Šenčur – Zemljišča, ki so predmet razlastitvenih postopkov, so po navedbah Občine Šenčur ključna za rekonstrukcijo ali izgradnjo cest oziroma poti in posledično tudi ostale komunalne infrastrukture. Projekti, za katere Občini Šenčur ni uspelo pridobiti soglasja lastnikov, so rekonstrukcija Kranjske ceste v Šenčurju, javne poti na Olševku in v Voklem ter izgradnja obvozne ceste Šenčur–Britof.

Občina Šenčur pri nakupu zemljišč za namene širitve, rekonstrukcije ali gradnje cest dosledno uporablja enotno cenovno politiko.

Trije postopki razlastitve so v teku že dlje časa, en postopek pa je povsem na začetku, pri čemer bodo predlog za razlastitev na Upravni enoti vložili po pravnomočnosti sklepa o ugotovitvi javne koristi. Pobudnica razlastitve na vseh štirih trasah je Občina Šenčur, a kot dodajajo, so eno zahtevo vložili na prošnjo občanov, ki si želijo ureditve javne poti, da bo ta varna za prehod zlasti otrok.

Le v skrajnih primerih

Ob tem poudarjajo, da skuša občina pred začetkom vsake investicije z vsemi vpletenimi lastniki doseči soglasje. »Z marsikaterim lastnikom se pogovarjamo večkrat, tako uslužbenci občinske uprave kot tudi župan. Za postopek razlastitve, ki je precej dolgotrajen, se odločimo le v skrajnih primerih, ko ni mogoče doseči soglasja ali ne obstajajo druge nepremičnine za dosego cilja,« so pojasnili na Občini Šenčur, ki postopka razlastitve v preteklosti še ni vodila. »V naši občini se veliko gradi in dejstvo, da smo do danes začeli postopke razlastitve le za zemljišča štirih lastnikov, nakazuje na uspešno pridobivanje soglasij v večini primerov.«

Zemljišča, ki so predmet razlastitvenega postopka, so ključna za rekonstrukcijo ali izgradnjo cest, med njimi je tudi izgradnja obvozne ceste Šenčur–Britof. / Foto: Gorazd Kavčič

Enaka cena za vse

Občina Šenčur je lastnikom zemljišč, ki so v postopku razlastitve, ponudila odškodnino v enaki višini kot ostalim lastnikom na omenjenih trasah ceste. Pri nakupu zemljišč za namene širitve, rekonstrukcije ali gradnje cest namreč dosledno uporablja enotno cenovno politiko: za gozdna zemljišča 2,5 evra za kvadratni meter, za kmetijska zemljišča 8,5 evra na kvadratni meter in 60 evrov na kvadratni meter za stavbna zemljišča.

»Tudi v prihodnje bomo, kot smo že doslej, vztrajali, da vsi občani dobijo za zemljo plačano enako, in ne toliko, kolikor se bo posamezni lastnik z občino dogovoril,« so zatrdili na šenčurski občini, kjer sicer menijo, da bi se v določenih, ne pa v vseh primerih lahko izognili razlastitvi, če bi ceno konkretno povišali.

Hkrati verjamejo, da ima Občina Šenčur povsem primerljive oziroma višje cene odkupa zemljišč v primerjavi s sosednjimi občinami. »Če bi ceno prilagodili enemu lastniku, bi morali tudi ostalim lastnikom po celotni občini plačati višjo ceno. Enako velja za odkupe zemljišč v preteklosti na isti trasi, saj lastnikom ob podpisu pogodbe večkrat zatrdimo, da lastnik sosednjega zemljišča ne bo prejel višje kupnine,« so opozorili.

Sporazum o odškodnini

Ob robu so na Občini Šenčur še pojasnili, da ima lastnik zemljišča, ko uprava enota izda odločbo o razlastitvi, možnost, da se pritoži. Po pravnomočnosti postopka se morata razlastitveni upravičenec in zavezanec sporazumeti o odškodnini, če sporazuma ne dosežeta, višino odškodnine določi sodišče v nepravdnem postopku.

BIOTEHNIŠKI CENTER NAKLO STRAHINJ 99, 4202 NAKLO, www.bc-naklo.si

PREBUJANJE POMLADI IN ČAS PO PRVI POMLADNI LUNI

Pred nami je velika noč, najpomembnejši krščanski praznik. V tem času se narava prebuja in naznanja novo sezono setve in s tem življenja. V tem obdobju že prve čebulice kukajo iz tal, nekateri spomladi cvetoči grmi so že zacveteli. Novo življenje je tukaj – in to ponazarjajo tudi barvite dekoracije, ki jih srečamo v teh dneh.

Pomlad je za mnoge najlepši čas v letu. Vonj po segreti zemlji, petje ptic in prvi svetlo zeleni listi na grmovnicah in drevju v nas spodbudijo novo energijo. Samo da posvetijo prvi sončni žarki, že posegamo po cvetočih rastlinah, ki nam jih ponujajo vrtni centri. V lončkih so nam tako na voljo primule, črni teloh, anemone in številne druge, s katerimi okrašujemo svoje balkone, terase in počivališča, vhode v domove, grobove in drugo.

Glavna smernica, ki nas pri tem spremlja, je barvitost. S tem navadno izkazujemo veselje ob začetku novega življenja. Tudi barvne zakonitosti, ki se jih navadno držimo pri oblikovanju dekoracij, na tem mestu ne veljajo. Lahko je pisano, kričeče, s kombinacijo vseh mogočih barv, pa ne bo prav nič narobe, prej nasprotno, saj rastline naznanjajo radost.

Velikonočni venček za okrasitev mize nekoliko drugače / Foto: P. Ribič, 2024

Velikonočna eleganca / Foto: N. Pavkov, 2024

Če se ozremo v pomen in zgodovino velike noči, potem lahko vidimo, da se v tem času pojavljajo rastline, ki nosijo trnje, ki spominja na Kristusovo krono, bela barva, ki ponazarja čistost, vijoličasta, ki ponazarja ponižnost, upanje in veselje. Tako danes v vseh dekoracijah iščemo povezavo z umetnostjo na eni in liturgično simboliko, ki jo nosijo, na drugi strani. Tako se nam v dekoracijah cerkva pojavljajo vrtnica (Rosa), lilija (Lilium), trnje, vinska trta (Vitis vinifera). Za simbol Kristusove krone so mnogokrat uporabili oranžno lilijo ali cesarski tulipan (Fritillaria), iz različnih virov pa je razvidno, da so uporabljali tudi zlatice (Ranunculus), jasmin (Jasminum), ognjič (Calendula), spominčice (Myosotis), dalije (Dahlia), lučco (Lychnis) in žafran (Crocus). Od zelenja, ki mu lahko sledimo od časa starih Rimljanov naprej, so najpogosteje uporabljali mirto (Myrtus), cipreso (Cupressus), božje drevce (Ilex), lovor (Laurus), hrast (Quercus), oljko (Olea), bor (Pinus), bršljan (Hedera) ter razna zelišča, saj so jih imeli dovolj na vrtovih in v drugih nasadih. Pogosti plodovi, ki jih najdemo v dekoracijah v tem času, so tudi agrumi, šipek, grozdje, melone, breskve, jabolka, češnje, fige, hruške, slive, kutine, od zelenjave pa repa in kumare. Tudi pri nas se na cvetno nedeljo navežejo na butare različni plodovi – kot simbol upanja, vere in blagostanja.

Cvetličarska izraznost nam danes ponuja številne možnosti. Iz uvoza prihajajo k nam številni materiali, s katerimi lahko popestrimo dekoracije. Ustvarjalnost in oblikovalska žilica nam dajeta možnost izražanja na najrazličnejše načine. Zakaj pa ne bi letos pripravili velikonočnih dekoracij na nekoliko drugačen način? Naprimer iz usnja različnih barv, s katerim smo izdelali namizno dekoracijo. Venec kot simbol namreč v floristiki pogosto srečamo. Simbol sklenjenega kroga ponazarja vero v posmrtno življenje in stalno ponavljajoči se krog življenja. Pogostejši je v dekoracijah adventno-božičnega časa ter pri pogrebih, nekoliko manj pa v času velike noči. Zakaj pa ne bi bila letošnja velika noč nekoliko drugačna? Morda nekoliko bolj trajnostna in unikatna. Pustimo domišljiji prosto pot in ustvarjajmo ter si tako pričarajmo unikatne praznike.

Naj radost spremlja velikonočni čas. Foto: N. Pavkov, 2024

Želim vam veselo praznovanje!

**Peter Ribič, spec.,
Biotehniški center Naklo**

Oznaka kot spomin in opomin na poplave

Ob letošnjem svetovnem dnevu voda, ki smo ga zaznamovali v petek, so na župnijski cerkvi svetega Martina v Poljanah postavili oznako visokih voda v občini Gorenja vas - Poljane.

Mateja Rant

Poljane – Oznako na poljanski cerkvi so postavili v sklopu projekta X-RISK-CC – prilagajanje na izredne vremenske dogodke in z njimi povezana tveganja v spremenjenem podnebju, pri katerem Razvojna agencija Sora (RAS) sodeluje z Agencijo Republike Slovenije za okolje (Arso). Eden izmed ciljev projekta je tudi ozaveščanje lokalnega prebivalstva o izrednih vremenskih dogodkih, ki so zaradi podnebnih sprememb vedno pogostejši in intenzivnejši. Oznaka tako prikazuje, do kam je ob lanskih poplavah najvišje segala voda.

Na župnijski cerkvi svetega Martina v Poljanah so minuli petek postavili oznako visokih voda v občini Gorenja vas - Poljane. / Foto: Gorazd Kavčič

Po Sloveniji že sedemdeset oznak

Postavitev oznak visokih voda je del akcije, ki jo Arso v sodelovanju s komisijo za hidrogeografijo Zveze geografov Slovenije izvaja od leta 2014, je spomnila Florjana Ulaga z Arsa in dodala, da so jih od takrat po vsej Sloveniji postavili že sedemdeset. »Osnovni cilj akcije je ozaveščanje in izobraževanje najširše javnosti o visokih vodah kot periodičnem naravnem pojavu.« Kot je poudarila Florjana Ulaga, scenariji za prihodnost niso optimistični, verjetnost poplav se bo povečevala. »In prav temu so namenjene te oznake – da pokažejo, da so poplave bile in da obstaja možnost, da se ponovijo,« je dejal Peter Frantar z Arsa. Ob tem je poudaril, da lahko s sodobno tehnologijo, opozarjanjem in sodelovanjem bolje urejamo prostor in načrtujemo ukrepe, ki bodo ustreznejši za prilagajanje podnebnim spremembam. Poljanski župnik Jože Plut je ob tem pripomnil, da je postavitev oznake na cerkev tudi dokaz, kako nespametno je graditi na poplavnih območjih. »Ko so leta 1954 porušili staro cerkev v Poljanah, so dovoljenje za novo izdali prav na poplavnem območju.« Župan Milan Čadež pa je ob tej priložnosti predstavil posledice lanskih avgustovskih poplav v občini, ki nam po njegovih besedah kažejo moč narave, saj takih poplav na njihovem območju ne pomnijo niti najstarejši prebivalci. Tako še vedno poteka obnova poškodovane infrastrukture, v prihodnje, je dodal, pa bo treba ob sodelovanju tako politike kot stroke načrtovati ukrepe, s katerimi bodo na v lanskih poplavah najbolj prizadetih območjih v prihodnje zmanjšali morebitno škodo v primeru naravnih nesreč. Poudaril je še pomen postavitve vremenskega radarja na Pasji ravni pred desetimi leti, s katerim se je sistem opozarjanja pred ekstremnimi vremenskimi dogodki bistveno izboljšal.

Pomembno bo prilagajanje

Postavitev oznake za visoke vode so pripravili ob letošnjem svetovnem dnevu voda, katerega geslo je bilo tokrat »voda za mir«, je spomnil v. d. direktorja Razvojne agencije Sora Gašper Kleč in dodal, da se vse prevečkrat voda uporablja kot orožje. »Okrog precej svetovnih vodotokov se bijejo diplomatske ali prave vojaške bitke.« Ravno na dan dogodka je ruska vojska znova izvedla raketni napad na največji jez na reki Dnjeper v Ukrajini ter tako ogrozila prebivalstvo in povzročila ekološko katastrofo. V nadaljevanju je poudaril, da so nam lanske poplave pokazale, kako nepredvidljivo je okolje v luči podnebnih sprememb, pri čemer napovedi za prihodnost niso spodbudne, saj za Slovenijo napovedujejo dvig povprečne temperature za od ene do tri stopinje do konca stoletja, po najbolj pesimističnih scenarijih pa celo do šest stopinj. »Zato bo pomembno prilagajanje ekstremnim naravnim dogodkom in temu je namenjen tudi projekt X-RISK-CC, v okviru katerega proučujemo hudourniške poplave in suše v lokalnem okolju, da bi na podlagi tega izboljšali napovedi za lokalne skupnosti, ki bi se tako lahko bolje pripravile na prihodnje ekstremne vremenske dogodke.«

Župan sprejel Bloudkovega nagrajenca

Alenka Brun

Preddvor – Minuli četrtek je preddvorski župan Rok Roblek sprejel predsednika Planinskega društva Preddvor Aleša Drekonjo in Franca Ekarja, člana društva ter letošnjega dobitnika Bloudkove nagrade za življenjsko delo v športu. Župan je nagrajencu čestital ter poudaril, da je preddvorska občina lahko ponosna, da imajo občana s tovrstnim športnim priznanjem. V nadaljevanju pa se je trojica na županovem sprejemu med drugim pogovarjala tudi o prihodnosti in razvoju gorskega, pohodniškega ter turnokolesarskega turizma v občini.

Aleš Drekonja, Franc Ekar in župan Rok Roblek / Foto: arhiv občine

Obeta se gradnja novega mostu

V prihodnjih mesecih naj bi stekla gradnja novega mostu čez Kamniško Bistrico v Zgornjih Stranjah, ki bo trajno nadomestil začasni montažni most.

Maša Likosar

Zgornje Stranje – Po lanskoletnih poplavah v avgustu je Direkcija RS za infrastrukturo prioritetno pristopila k postavitvi začasnega premostitvenega objekta čez Kamniško Bistrico in po dobrem mesecu že zagotovila povezavo med bregovoma z izmenično enosmernim prometom. Pri izvedbi so upoštevali tudi dejstvo, da je visok vodostaj načel brežine, zaradi česar je izvajalec del v začetku pristopil k utrjevanju in stabilizaciji brežin, ki so omogočale nadaljnjo izvedbo podpornih konstrukcij začasnega mostu. Tega bo v prihodnje nadomestil sodoben dvopasovni most.

Montažni most čez Kamniško Bistrico v Zgornjih Stranjah bo nadomestil sodobni dvopasovni most. / Foto: Maša Likosar

V zaključni fazi

Kot so pojasnili na Direkciji za infrastrukturo, je trenutno v zaključni fazi revizija projektne dokumentacije, ki se dopolnjuje s pripombami revidenta in recenzentov. Poleg tega poteka tudi ureditev zemljiškoknjižnih dovolil na zemljiščih, kjer so predvideni načrtovani gradbeni posegi. »Razpisna dokumentacija za izbiro izvajalca gradbenih del je v pregledu pri pristojnih službah in mora biti po zakonu o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 pripravljena najkasneje do 31. marca,« so pojasnili na direkciji.

Če bo javni razpis za izbiro izvajalca gradbenih del uspešno zaključen in če bodo pridobili zemljiškoknjižna dovolila, bi lahko po navedbah direkcije gradnjo začeli že v prihajajočih mesecih. Dodali so, da je projektantska ocena gradbenih del pred revizijo znašala približno 4,7 milijona evrov.

Celostna ureditev

V sklopu investicije je predvidena nadomestna gradnja novega premostitvenega objekta čez Kamniško Bistrico skupaj z izvedbo vseh potrebnih podpornih in opornih zidov. Projekt obsega tudi rekonstrukcijo ceste v območju mostu ter ureditev struge vodotoka in brežin v njegovem vplivnem območju, ki bodo zavarovane s kamnom v betonu.

Za pešce in kolesarje

Novi dvopasovni most bo dolg slabih 43 metrov in širok dobrih 13 metrov. Nova cestna ureditev vključuje tudi površine za pešce in kolesarje na obeh straneh, široke tri metre. V sklopu rekonstrukcije regionalne ceste sta predvideni tudi ureditev priključkov lokalnih cest in izvedba obojestranskih pločnikov s kolesarskimi površinami. Zaradi prostorskih omejitev in neugodnih razmer za postavitev avtobusnih postaj v niši bosta avtobusni postajališči na vozišču. Med njima bo urejen prehod za pešce, ki bo semaforiziran.

Kot so še dejali na direkciji, bo promet med vsemi fazami gradnje potekal pretežno izmenično enosmerno.

Pasijonski večer, postne jedi in butarice

Dnevi Škofjeloškega pasijona so se minuli petek nadaljevali s Pasijonskim večerom v Stari Loki, v središču mesta pa so v soboto pripravili Pasijonske delavnice in izdelali butaro velikanko.

Vilma Stanovnik

Škofja Loka – V postnem času v Škofji Loki in okolici potekajo Dnevi Škofjeloškega pasijona, kar nekaj zanimivih prireditev za vse generacije pa si je bilo moč ogledati tudi minuli konec tedna.

Pasijonski večer

Župnijski zavod sv. Jurija Stara Loka in Pasijonski veter sta v Stari Loki pripravila Pasijonski večer. Literarno-glasbeni recital v Stari Loki je bil posvečen slovenski mistikinji, pesnici, glasbenici in zborovodkinji Cvetani Priol – pričevalki križane ljubezni in kandidatki za blaženo. Branje njene poezije in premišljevanj s pasijonsko tematiko, v katerih odseva in se razkriva njeno življenje, se je prepletalo s petjem njenih pesmi v izvedbi staroloških pevskih zborov.

Pasijonske delavnice

Tako najmlajši kot tudi drugi so nato v soboto dopoldne na Mestnem trgu z zanimanjem obiskali Pasijonske delavnice, ki jih je pripravilo Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka. Izdelovali so izdelke iz gline, barvali so pirhe, največja gneča pa je bila ob stojnicah z butaricami, saj so pred cvetno nedeljo vsi želeli narediti najbolj izvirno butarico.

Veliko obiskovalcev se je pomudilo tudi ob stojnici s tradicionalnimi postnimi jedmi, kjer so lahko pokusili alelujo, loško smojko in loško medlo.

Živahno je bilo v soboto dopoldne tudi pred cerkvijo sv. Jakoba na Cankarjevem trgu, kjer so Loški skavti s pomočjo nekdanjih skavtov ter tudi staršev in župnika izdelovali butaro velikanko.

Dobro vzdušje je popestril tudi škofjeloški častni občan, nogometaš Jan Oblak, ki si je ogledal izdelovanje butare velikanke, po svojem mestu pa je popeljal ekipo UEFA (Združenje evropskih nogometnih zvez), ki je snemala prispevek o enem najboljših nogometnih vratarjev na svetu, sicer članu madridskega Atletica in kapetanu naše nogometne reprezentance.

Tudi nogometni vratar Jan Oblak si je z zanimanjem ogledal izdelovanje butare velikanke. / Foto: Vilma Stanovnik

V petek križev pot

Sicer pa letošnjih Dnevov Škofjeloškega pasijona še ni konec, saj bo ta petek po mestnem središču Škofje Loke potekal križev pot, ki se bo ob 15. uri začel v župnijski cerkvi sv. Jakoba. Organizatorja sta Župnija Škofja Loka in Kapucinski samostan Škofja Loka, tisti, ki se boste udeležili križevega pota, pa ste vabljeni, da s seboj prinesete svoj križ.

Na velikonočni ponedeljek bo v cerkvi Marije Brezmadežne oziroma Nunski cerkvi ob 19.30 velikonočni koncert Orkestra Amadeo, 12. aprila bo v kapucinski cerkvi sv. Ane ob 19.30 predstavitev pasijonskih slik, razmišljanje o Škofjeloškem pasijonu pa bo pripravil Marjan Kokalj. Obogatila ga bo gostujoča pasijonska igra članov Kulturnega društva dr. Janez Evangelist Krek Selca.

Dnevi Škofjeloškega pasijona se bodo zaključili 20. aprila, ko bodo bratje kapucini v kapucinskem samostanu in kapucinski cerkvi sv. Ane ob 17. uri pripravili še Romualdov dan.

Aleluja, loška smojka in loška medla so navdušile obiskovalce. / Foto: Vilma Stanovnik

Pasijonski večer v Stari Loki so s petjem pesmi Cvetane Priol popestrili starološki pevski zbori. / Foto: Primož Pičulin

V pričakovanju velike noči

V Petrovčevi hiši v Cerkljah so razstavljeni različni unikatni izdelki, ki jih je navdihnil bližajoči se praznik.

Ana Jagodic Dolžan

Cerklje – Cerkljanski Zavod za turizem je pripravil razstavo uporabnih in dekorativnih izdelkov, povezanih s praznovanjem velike noči: butaric, prtičkov, voščilnic, skodelic s podobami svetnikov, aranžmajev, kvačkanih in klekljanih izdelkov z motivi praznika, izdelkov iz blaga, lesa, krep papirja, likovna dela ... Z ustvarjalnostjo, pomladnimi barvami in zanimivimi idejami so pritlične prostore Petrovčeve hiše napolnili članice in člani sekcije ročnih del Rožce in likovnikov Društva upokojencev Cerklje, Društvo kmečkih in podeželskih žena Cerklje - Šenčur Gorenjski nagelj, Klekljarska skupina Lastovke ter posamezniki, večinoma iz cerkljanske občine. Nekateri so sodelovali že na razstavi, s katero se je cerkljanski zavod za turizem v drugem tednu marca poklonil ženam, materam in dekletom. Z recitacijami in glasbenimi točkami so k temu prispevali tudi mladi upi Dramske skupine Pod Stražo.

Ko se poveže ustvarjalnost starih staršev in vnukov / Foto: Ana Jagodic Dolžan

Na sliki del razstave v Galeriji Petrovčeve hiše / Foto: Ana Jagodic Dolžan

Novo razstavo, ki bo do petka na ogled med 9. in 17. uro, v soboto, 30. marca, pa od 9. do 13. ure, so s kulturnim programom obogatile članice Kulturnega kluba Liberius. Skupaj z vodjo kluba Danielo Močnik so v petkovem popoldnevu prepletle misli, posvečene materam in veliki noči. Dopolnila jih je Vokalna skupina Andreja Vavkna pod vodstvom Irme Močnik, ki je nastopila ob spremljavi Damijane Božič Močnik na klavinovi in Neže Križnar Ristič z violino.

Potica iz krušne peči

V Liznjekovi domačiji v Kranjski Gori so na etnološki delavnici pod vodstvom Gašperja Zime v krušni peči spekli tradicionalno slovensko orehovo potico, barvali so pirhe in pripravili velikonočni žegen. Prijetno druženje je potekalo tudi ob izmenjavi izkušenj prekaljenih gospodinj.

Suzana P. Kovačič

Kranjska Gora – Orehovo potico so udeleženke sobotne etnološke delavnice v Liznjekovi domačiji spekle pod vodstvom Gašperja Zime iz gostilne Pr' Železn'k iz Mojstrane. »Vsaka hiša ima svoj recept, jaz sem ga podedoval od stare mame Mince, ki mi je že kot otroku kazala, kako se pripravi potica. Vsak pa doda še nekaj svojega, tehnologija gre naprej in tudi pri nas potice ne pečemo več v krušni peči, ampak v pečici,« je povedal Gašper Zima in poudaril, da pa ima spečeno v krušni peči poseben čar in okus. »Dim zmeraj doda.«

Gašper Zima: »Čim bolj na trdo moramo zviti testo (a ga ne potlačiti), da pride vmes čim manj zraka, zato da potica potem ne poči.« / Foto: Nik Bertoncelj

Nekaj nasvetov, da potica uspe

Prvi pogoj je, kot pravi Gašper, da potico pripraviš z ljubeznijo. »V prostoru ne sme biti prepiha, biti mora toplo. Čim bolj na trdo moramo zviti testo (a ga ne potlačiti), da pride vmes čim manj zraka, zato da potica potem ne poči. Testo, ko je v modelu, je treba prešpikati. Če jo pečemo v navadni gospodinjski pečici, jo lahko po vrhu premažemo z jajcem, da dobi lepo zlato rjavo barvo. Danes, ker se peče v krušni peči, smo jo premazali z belo kavo, ker je krušna peč vroča, in če bi jo premazali z jajcem, bi skorjica hitro postala črna,« je pojasnil Gašper Zima. Tudi pravilno zakuriti ogenj v krušni peči ni majhna reč, a oskrbnik Liznjekove domačije Silvo Mirtič to dobro obvlada.

V nadev doda še med

Kot je poudaril Gašper, so takšne delavnice odlične za izmenjavo izkušenj. »Starejše gospe veliko vedo in tudi jaz še vedno kaj novega izvem.« Domačinka Milena Černe je povedala, da orehovo potico pripravi podobno kot Gašper, le da v nadev doda še med. Recept je dobila v stari kuharski knjigi, dodan medeni okus pa da je odličen. Iz Ljubljane se je na delavnico pripeljala Petra Bosnar. »Pri peki potice sem že pomagala svoji mami, po tej delavnici, ki je odlična in v takšnem domačem ambientu, se bom peke lotila kar sama. Poleg tega še nisem imela priložnosti jesti potice iz krušne peči.«

Vezen prtiček iz leta 1880

Pirhe so barvali na naraven način, v čebulnih olupkih in rdečem vinu, domačinka Franja Krevzel je za njihovo okrasitev prinesla rožice. Zanimivo, Milena Černe je povedala, da čebulne olupke najprej skuha, da se voda obarva, potem pa olupke pobere iz vode in v njej skuha jajca. Menda so prekrasni. Nekaj pirhov pa so skuhali v rdečem vinu refošku. Ena od udeleženk se je nasmejala in dejala, da mož vedno reče, da je škoda vina za pirhe, da ga je že bolje popiti.

Velikonočni žegen, kakršnega je predstavila Darinka Tarman / Foto: Nik Bertoncelj

Velikonočni žegen je Darinka Tarman prinesla po starem, s svitkom in jerbasom na glavi. V njem pa so bili orehova potica, kruh (budlja) z rozinami, pirhi, hren, prekajena šunka. Žegen mora biti pokrit s prtičkom, Tarmanova hrani vezen prtiček z velikonočnim motivom iz leta 1880, ki prehaja iz roda v rod.

Potica namesto butaric

»Običajno smo na etnoloških delavnicah v tem času izdelovali cvetnonedeljske prajkle, ki so jih v Zgornjesavski dolini izdelovali iz brinja, čremse in mačic, ter pekli preste, ki so jih navezali na prajklje. Letos smo se odločili, naj bo malo drugače, in smo spekli tradicionalno slovensko orehovo potico, ki je bila značilna tudi za Zgornjesavsko dolino, ter pripravili velikonočni jerbas – znova ob pobudi Darinke Tarman in Milene Černe ter na novo pridružene članice Franje Krevzel. Prav se mi zdi, da v muzeju ohranjamo stare običaje, in želim si, da bi se delavnic udeležilo več domačinov, ker so te namenjene druženju, izmenjavi izkušenj. Da Liznjekova hiša živi z okolico. Na koncu izdelke tudi razdelimo,« je povedala Natalija Štular, kustodinja za pedagogiko in izobraževanje pri Gornjesavskem muzeju Jesenice.

Darinka Tarman z jerbasom velikonočnih dobrot / Foto: Nik Bertoncelj

Orehova potica iz krušne peči / Foto: Nik Bertoncelj

Tudi pogovor je živahno tekel. O igri jajca čekat ... in o običaju, ki je tudi še živ, kot je dejala Renata Šifrer z Dovjega, ki velikonočni ogenj prižge z bukovo suho gobo, nabrano v gozdu, in jo položi v štedilnik na drva, na katerem se kuha meso za veliko noč. »Vam povem, cela hiša diši.«

Potico bodo spekli v krušni peči. / Foto: Nik Bertoncelj

Pirhe so barvali in okrasili na naraven način, v čebulnih olupkih. / Foto: Nik Bertoncelj

Ženske smo lahko enako močne kot moški

Powerlifting ali troboj moči je vedno bolj priljubljen tudi med ženskami, ki dokazujejo, da so lahko prav tako močne in vzdržljive kot moški. »A to ne pomeni, da bomo videti kot Arnold Schwarzenegger,« pravi devetnajstletna Eva Strgar s Kupljenika, ki se je s tem športom začela ukvarjati pred štirimi leti.

Maša Likosar

Kupljenik – Troboj moči je športna disciplina, ki vključuje tekmovalno dvigovanje uteži in zahteva tako fizično moč kot tudi tehnično znanje in vzdržljivost. Športniki tekmujejo v treh glavnih dvigih (počep, mrtvi dvig in potisk s prsi) s ciljem dvigniti čim večjo težo. Kot pravi Eva Strgar, je ta šport v Sloveniji

Po štirih letih treninga že dosega zavidljive rezultate. / Foto: osebni arhiv

še relativno neznan in na začetku razvoja, a kljub temu vse bolj razširjen med mladimi, tudi dekleti.

Evo Strgar, ki je pred tem plesala džezbalet, sta nad powerliftingom navdušila brata, eden je powerlifter, drugi bodibilder. »V času epidemije covida-19, ko smo bili primorani ostati doma, sem se jima pridružila pri treningih v domačem fitnesu, sprva le rekreativno, da bi ostala v formi. Že istega leta sem se prvič udeležila državnega prvenstva in od tedaj je moja pot vedno bolj profesionalno usmerjena,« pove Eva, sicer dijakinja zadnjega letnika predšolske vzgoje na Srednji šoli Jesenice.

Moški naj bi bili močnejši

Še vedno velja, da naj bi bili moški fizično močnejši od žensk, kar pa je po Evinem mnenju le eden od stereotipov. Obstajajo namreč posameznice, ki so izjemno močne in dosegajo impresivne dosežke v močnostnih disciplinah, ki so primerljivi z rezultati moških tekmovalcev. »V Sloveniji nas je več kot sto, ki smo na mednarodni ravni precej uspešne. Sama sem denimo zmagala na evropskem prvenstvu v kategoriji do 57 kilogramov oktobra lani v Budimpešti in bila druga predlani na Poljskem. Februarja letos sem postala državna prvakinja in najboljša mladinka, prav tako sem dosegla normo za evropsko prvenstvo,« je zadovoljna Eva, ki trenira pod mentorstvom brata Anžeta. Pred prvim tekmovanjem je dvigovala med petdeset in šestdeset kilogramov. Na prvi tekmi je v disciplini počep uspešno dvignila 107,5 kilograma, danes pa lahko dvigne do 147 kilogramov.

Pravilna tehnika

Trening za powerlifting je specifičen, zahteva predanost ter sistematičen pristop k vadbi s pravilno tehnično izvedbo vseh treh glavnih dvigov. Pomemben del sta tudi ustrezna prehrana in okrevanje. Tekmovalci morajo zagotoviti zadostno količino hranil, predvsem beljakovin, da podpirajo rast mišic in okrevanje. Prav tako pa tudi dovolj počitka in spanja za optimalno regeneracijo.

»S pravilno izvedbo in tehniko preprečimo poškodbe in bolečine, zato je program treninga vedno skrbno načrtovan. Raziskave tudi kažejo, da je pravilno dvigovanje uteži zelo dobrodošlo za boljše počutje in krepitev zdravja, kar ima seveda pozitivne posledice za vitalnost telesa v starejših letih,« poudarja. Športna disciplina ji obenem pomaga izboljšati organiziranost

Eva Strgar danes lahko dvigne do 147 kilogramov. / Foto: osebni arhiv

v vsakdanjem življenju, predvsem pri šolskih obveznostih.

Uravnotežena prehrana

Pri uživanju beljakovin Eva opozarja, da razni proteinski dodatki v obliki praškov, ploščic, napitkov ali kapsul ne smejo nadomestiti uravnotežene prehrane, ki naj vključuje raznoliko paleto živil. »Beljakovine skušajmo zagotoviti z živili, kot so meso, jajca in mlečni izdelki,« poudarja.

Kot Schwarzenegger

Tistim, ki si prizadevajo povečati ali pridobiti mišično maso, lahko dodatki beljakovin pomagajo pri hitrejšem doseganju teh ciljev, a kot meni mlada športnica, temelj gradnje telesa leži v redni vadbi, trdem delu in dolgoročni vztrajnosti. »Ko sem se začela ukvarjati s powerliftingom, so me opozarjali, da bom postala podobna Arnoldu Schwarzeneggerju, kar seveda ni res in je še eden od stereotipov. Do takšne postave se ne pride brez večletnega truda, prav tako se ženska konstrukcija telesa v številnih vidikih razlikuje od moške,« pojasnjuje sogovornica, ob robu pa še poudarja, da je kakršna koli oblika gibanja boljša od stalnega sedenja na mestu.

Eva Strgar je februarja postala državna prvakinja in najboljša mladinka v troboju moči, prav tako je dosegla normo za evropsko prvenstvo.

»Posvečanje skrbi za svoje telo in dobro počutje ne le izboljša zdravje, ampak tudi krepi samozavest, kar nas lahko vodi k uspehu na mnogih področjih življenja. Zato naredimo nekaj zase, morda bo začetek nekoliko težak, a če bomo vztrajali, bomo zagotovo dosegli rezultate.«

Izdelovali velikonočne butare

V Kokri imajo poseben način izdelovanja oziroma krašenja cvetnonedeljskih butar. Pravijo jim tudi gobance.

Alenka Brun

Kokra – Na Podružnični šoli Kokra Osnovne šole Matije Valjavca iz Preddvora so v sodelovanju s Turističnim društvom (TD) Kokra v četrtek pred cvetno nedeljo organizirali etnološko delavnico izdelovanja butaric. Te so potem naslednji dan učenci iz Kokre prodajali na Pomladni tržnici na matični šoli v Preddvoru.

Butarice so izdelovali na dva načina: prvi je z zatikanjem, kar je edinstveni način okraševanja, značilen za Kokro; drugi pa je z vezanjem. Material, ki so ga potrebovali za izdelavo, so bile leskove dvoletnice, dolge en meter, (gorenjski) bršljan za zatikanje, nežnejšega so dobili na Primorskem, ravno

Delavnica izdelovanja cvetnonedeljskih butar ali gobanc, kot jim tudi rečejo v Kokri, je bila dobro obiskana. / Foto: Alenka Brun

tako oljčne vejice. Iz slednjih so namreč izdelovali oljčne šopke, kot nam je razložil Vili Šušteršič iz TD Kokra. Za vezanje leske pa so uporabili vrbo žalujko oziroma vrsto iva. Šušteršič je še pojasnil, da je primorski bršljan mehkejši, ima manjše liste in je tako primernejši za izdelavo butarice z vezanjem. Poleg bršljana in oljčnih vejic so tokrat butarice in butare krasili tudi z resjem, zanimalo pa nas je, kako je s pomarančami in jabolki, saj tudi te včasih navežejo nanje. Sadje pride na vrsto na koncu, preden butare odnesejo k blagoslovu v cerkev, je povedal Šušteršič.

Pri Viktorju Lesjaku je bilo očitno, da je vešč izdelave cvetnonedeljskih butar. Izvedeli smo, da jih še vedno izdeluje tako, kot mu je pokazal stari oče. Smeje je dodal, da če ima ves material pri roki, za izdelavo ene potrebuje le dobrih dvajset minut. Odrasli na delavnici so ga hitro dopolnili, da

Nekje na polovici do končnega izdelka / Foto: Alenka Brun

začetnik zagotovo potrebuje več časa. Predvsem pa je pomembno, da gre pri delavnici tudi za prijetno medgeneracijsko sodelovanje, saj so se na njej družili učiteljice, vaščani in otroci, je zaključil Vili Šušteršič.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Teden slovenske drame 27. 3.– 9. 4. 2024

The Week of Slovenian Drama

www.tsd.si

Gorenjski Glas

Prešernovo gledališče Kranj, Glavni trg 6, 4000 Kranj

Zgodovina za prihodnost

S slovesnim odprtjem in premierno uprizoritvijo črtice Prežihovega Voranca Boj na požiralniku v režiji Jerneja Lorencija se bo v sredo začel 54. Teden slovenske drame. Do 9. aprila se bo v tekmovalnem in spremljevalnem programu po izboru selektorice Alje Predan zvrstilo dvanajst predstav.

Igor Kavčič

Dvanajst vrhunskih predstav na 54. Tednu slovenske drame / Foto: Maša Pirc

Kranj – Najprej torej k Tednu slovenske drame (TSD), ki se bo tudi letos začel 27. marca, na svetovni dan gledališča, in sicer kot veleva tradicija z gostujočim dogodkom, podelitvijo nagrad Združenja dramskih umetnikov Slovenije. Igralsko nagrado Marije Vere za življenjsko delo letos prejme Željko Hrs, nagrado Poldeta Bibiča za življenjsko delo pa Draga Potočnjak, oba iz Slovenskega mladinskega gledališča. Podelili bodo tudi tri nagrade za dveletno obdobje, in sicer bosta igralski nagradi Duše Počkaj prejela Jernej Gašperin, Radovljičan, ki živi v Ljubljani in deluje v Mestnem gledališču ljubljanskem, in Saša Tabaković iz ansambla SNG Drama Ljubljana, gledališka režiserka Nina Šorak pa bo prejela nagrado Marka Slodnjaka.

Mladi zahtevajo prihodnost

Kot je zapisano v uvodu, si boste do 9. aprila v tekmovalnem in spremljevalnem festivalskem programu, ki ju je oblikovala selektorica Alja Predan, lahko ogledali dvanajst vrhunskih predstav, ki so nastajale na odrih številnih slovenskih gledališč, ena med njimi pa je bila po slovenski dramski predlogi ustvarjena v Celovcu. Selektorica festivala je v program uvrstila tudi tri predstave za mlade ter ekskluzivni preddogodek, ki so si ga gledalke in gledalci že lahko ogledali v začetku meseca na skupnem izletu Tedna slovenske drame v Residenztheatru v Münchnu.

Jure Novak, direktor Prešernovega gledališča, osrednjega organizatorja TSD, je v uvodu novinarske konference dejal, da je slovensko gledališče v odlični formi, saj se z vrhunskimi predstavami v delu programa obeh največjih festivalov, TSD in Borštnikovega srečanja, celo prekrivata. Hkrati je vesel, da bosta v programu kar dve predstavi domačega gledališča, in sicer Deževen dan v Gurlitschu in Pesem ptic v drevesnih krošnjah.

Ob tem je selektorica Alja Predan poudarila, da je bil njen izbor predstav v javnosti objavljen že precej prej kot izbor Borštnikovega srečanja, v primerjavi s selekcijo pred 15 leti, ko je selektorsko delo za TSD opravljala prvič, pa se je ob takrat ogledanih 35 predstavah, nastalih na podlagi slovenskih besedil, letošnje število skoraj podvojilo, saj si je ogledala kar 66 predstav. »Gre torej za kvantitativni porast, ob tem pa je zanimivo tudi, da so bila takrat vse predstave podpisane z imenom in priimkom dramatika ali dramatičarke, danes pa je teh individualnih podpisov zgolj za četrtino, vsaj petdeset uprizoritev je plod kolektivnega avtorstva, različnih adaptacij in dramatizacij proznih del, ki niso le rezultat nekega izpisanega dramskega besedila,« pojasni selektorica in hkrati dodaja, da se uprizoritve na letošnjem festivalu večinoma tematsko neposredno ali posredno dotikajo druge svetovne vojne.

V času Tedna slovenske drame so na ogled štiri razstave: v Mestni hiši Gorenjskega muzeja je razstava The Freedom Theatre – podobe svobode v sodelovanju s The Freedom Theatre (Palestina), Fragmenti ljubezni, fragmenti v času so na ogled na Slovenskem trgu, v Galeriji na mestu je predstavljenih 24 na TSD nagrajenih uprizoritev, pred gledališčem pa podobe uprizoritev na letošnjem festivalu.

»Njihove izpovedna, estetska in idejna dimenzija pa neizpodbitno pričajo o izjemni zrelosti najmlajše in zgodnje srednje generacije avtoric in avtorjev ter režiserk in režiserjev, ki sta z velikim zamahom prevzeli vajeti tradicionalno izvrstnega slovenskega gledališča,« poudarja Alja Predan in dodaja: »Mladi nam dajejo zelo močne signale, da spoštujejo zgodovino in jo razumejo, a hkrati zahtevajo prihodnost.«

Obsežen dodatni program, namenjen tako strokovni kot širši javnosti, je predstavil pomočnik direktorja Prešernovega gledališča Rok Bozovičar. »Pripravili smo zares prekipevajoč in raznolik dodatni program s posebno pozornostjo na vključevanju mlajših ustvarjalcev in razvoju dramske ustvarjalnosti ter mednarodnega sodelovanja – letošnja izvedba je tako zakroženo zasnovana, od vsebin za mlajša občinstva, delavniških izpopolnjevanj in strokovnih srečanj do koncertnega druženja.« Temeljiteje je predstavljen v programski knjižici in na spletni strani Tedna slovenske drame.

Boj na požiralniku je zgodba, zapisana v naših genih. / Foto: Nada Žgank

Boj za preživetje

Ob slovesnem odprtju Tedna slovenske drame bodo v sredo premierno uprizorili gledališko črtico Boj na požiralniku v režiji Jerneja Lorencija, ki je nastala v koprodukciji z Mestnim gledališčem Ptuj. »Gre za izjemno kombinacijo Vorančevega besedila, ki je eno temeljnih del slovenske kulturne identitete, režiserja, ki vedno poglobljeno raziskuje mit in transcendentno, ter izvrstne avtorske in igralske ekipe,« je pred premiero napovedal direktor Prešernovega gledališča Jure Novak.

»Ko je Jure Novak predlagal režijo Vorančevega Boja na požiralniku, sem bil naslednji dan zjutraj prvi v Knjižnici Otona Župančiča, šel v lokal Vesolje, prebral črtico in ob 8.30 sporočil, da sem za,« je dejal režiser Jernej Lorenci in poudaril, da je takoj vzpostavil osebno vez z besedilom. »Voranc je slovenski Hemingway, je brezkompromisen in neusmiljen v pisavi. Dihurjevo družino stisne v kot, stiska jo narava, stiska jo družba, institucije, kapital – in ta primež je vse močnejši. Oni pa še kar vztrajajo, rezultati so katastrofalni, uničujoči.«

»Pretresljiva zgodba Dihurjeve družine, ki bije boj za preživetje na težki, blatni zemlji, je tako rekoč zapisana v naših genih. V današnjem času iz te kultne zgodbe razbiramo tudi tiste 'spregledane', še ne do konca razkrite plasti. Spregovori nam o krutosti, ki je posledica stiske in nemoči in se kot zla usoda prenaša iz roda v rod. Tako ni le zgodba iz neke daljne ruralne preteklosti, ampak zgodba, ki jo še kako živimo tudi danes, ob socialnih stiskah zmeraj in vsak dan bolj in bolj,« je povedala dramaturginja uprizoritve Marinka Poštrak.

Zlato, srebro in junaki letošnje sezone

Prvo planiško tekmo na Letalnici bratov Gorišek je dobil Peter Prevc, sobotno ekipno Avstrijci, zadnjo, nedeljsko pa Daniel Huber, ki je zmagal tudi v seštevku Planica 7. Lepo vreme je nagradilo organizatorje, tekmovalce in navijače.

Vilma Stanovnik

Planica – »Današnji uspeh je res nekaj, kar sem si potihoma želel, a sem vedel, kakšna je konkurenca. Bilo je težko, a se je izšlo,« je po petkovi zmagi, zadnji v karieri, povedal 31-letni Peter Prevc in dodal, da so mu pri tem pomagale tudi izkušnje. Na prvi moški tekmi je Peter Prevc namreč prehitel tudi zelo razpoloženega Avstrijca Daniela Hubra in Norvežana Johanna Andréja Forfanga, ki sta ob zvokih Zdravljice z njim delila zmagovalni oder.

Sobota je bila v Planici tudi letos namenjena ekipni tekmi, za slovensko ekipo pa so nastopili Lovro Kos, Domen Prevc, Timi Zajc in Peter Prevc. Naši orli so na koncu zaostali samo za avstrijsko ekipo, saj je Timi Zajc pri 242,5 metra padel in si pri tem poškodoval ramo. Finalna serija je bila nato zaradi premočnega vetra odpovedana, tretje mesto je na koncu osvojila norveška ekipa.

Najboljši v seštevku Planica 7 in v razvrstitvi poletov v minuli sezoni je bil Avstrijec Daniel Huber, njegov reprezentančni prijatelj Stefan Kraft pa je osvojil kristalni globus. / Foto: Gorazd Kavčič

Medtem ko je bil lov na veliki kristalni globus zaključen že pred prihodom v Planico, saj je imel avstrijski skakalni as Stefan Kraft že preveliko prednost pred zasledovalci, pa je bil pred nedeljsko tekmo odprt še lov na zmago v razvrstitvi Planica 7 ter skupno zmago v razvrstitvi smučarskih poletov.

Rekorda ni bilo

Z letos najdaljšim poletom v Planici se je z 247 metri v nedeljski prvi seriji izkazal Avstrijec Daniel Huber, ki je zmago potrdil tudi s finalnim skokom, dolgim 242,5 metra. Na drugo mesto se je uvrstil Domen Prevc, tretji pa je bil Poljak Aleksander Zniszczoł.

Daniel Huber je tako zmagal v seštevku tekmovanja Planica 7 in si tako prislužil tudi nagrado v vrednosti 20 tisoč švicarskih frankov.

Prav tako je Huber z odličnim letenjem pod Poncami osvojil mali kristalni globus v poletih. Le tri točke je za njim zaostal reprezentančni prijatelj Stefan Kraft, tretje mesto v poletih pa je ob koncu kariere zasedel Peter Prevc.

Na petkovi tekmi je zmagal Peter Prevc, v soboto se je naša ekipa v postavi Timi Zajc, Lovro Kos, Domen Prevc in Peter Prevc veselila drugega mesta (na sliki), v nedeljo pa je drugo mesto osvojil Domen Prevc. / Foto: Gorazd Kavčič

S tem pa nedeljskih slavij v Planici še ni bilo konec, saj je avstrijska himna zadonela tudi ob slavju Stefana Krafta, ki je prejel veliki kristalni globus. Drugi v skupni razvrstitvi je bil Japonec Rjoju Kobajaši, tretji pa Nemec Andreas Wellinger. Najboljši Slovenec je bil Peter Prevc na petem mestu s 1071 osvojenimi točkami. Lovro Kos je bil deveti, Domen Prevc 13., Anže Lanišek 14., Timi Zajc pa 16. V pokalu narodov je Slovenija osvojila drugo mesto za Avstrijo. Avstrijci so brali 8149 točk, Slovenci 5142, Nemci pa 5022.

S podelitvijo medalj, pokalov in globusov ter butaric, saj je bila tekma na cvetno nedeljo, se je zaključila sezona svetovnega pokala v smučarskih skokih, prav tako pa je svojo uspešno kariero pred skoraj 20 tisoč gledalci v pravljični kulisi doline pod Poncami zaključil naš najboljši smučarski skakalec Peter Prevc. O tem smo pripravili fotoreportažo na tretji strani našega časopisa; iz občine Radovljica, kjer Peter Prevc z družino, ženo Mino ter sinovoma Ludvikom in Oskarjem, živi zadnja leta, pa vabijo na sprejem, ki ga pripravljajo danes, v torek, od 17. ure naprej na Vurnikovem trgu. V družbi Ansambla Saša Avsenika in Pihalnega orkestra Lesce bodo navijači Petra Prevca pričakali okrog 17.30.

Podelili športna priznanja

Športnica in športnik leta 2023 v občini Medvode sta plesalka Lara Šlibar in kanuist Blaž Cof. Športno priznanje je ob petdesetletnici delovanja prejel Nogometni klub Jezero Medvode.

Ana Jagodic Dolžan

Medvode – Pretekli teden so v Medvodah podelili 35 malih in sedem velikih plaket za dosežke v preteklem letu ter športno priznanje. To je prejel Nogometni klub Jezero Medvode, ki je lani praznoval petdesetletnico delovanja. Povezuje okoli 120 igralcev, s programom otroške nogometne šole pa skrbi tudi za razvoj nogometa po medvoških osnovnih šolah. Prav v jubilejnem letu so zaradi poplav ostali brez glavnega igrišča, večino treningov imajo zato trenutno v Smledniku, so pojasnili na Večeru športa, letos v 23. izvedbi.

Za športnico leta so na prireditvi v športni dvorani v Medvodah razglasili Laro Šlibar, ki je v letu 2023 svojim uspehom na plesnem parketu dodala zmage na evropskem prvenstvu na Poljskem, kjer je osvojila prvo mesto v mali skupini v modernu ter dve prvi mesti v džezu, v duetu s Tijanom Čehičem in v veliki formaciji, v Belgiji pa se je veselila še dveh naslovov svetovne prvakinje v džezu ter drugega mesta z malo skupino v modernu.

Lara Šlibar in Blaž Cof, športnica in športnik leta 2023 v občini Medvode / Foto: Gorazd Kavčič

Športnik leta je postal kanuist Blaž Cof, ki se je lani po nekajletni odsotnosti uspešno vrnil na največja tekmovanja. V sprintu, veslaški disciplini, kjer o rezultatu odločata sleherni zavesljaj in val divje reke, je v maju na evropskem prvenstvu v spustu na divjih vodah v Skopju osvojil drugo mesto, mesec dni kasneje pa je uspeh ponovil na svetovnem prvenstvu v Augsburgu, so poudarili v obrazložitvi.

Nogometni klub Jezero Medvode povezuje okoli 120 igralcev, s programom otroške nogometne šole pa skrbi tudi za razvoj nogometa po medvoških osnovnih šolah.

Z velikimi plaketami so bili poleg Lare Šlibar in Blaža Cofa nagrajeni še atletinja Pika Bikar Kern, Miha Ivančič, ki niza uspehe v badmintonu, plesalka Zarja Čerkez, skupina članice 2 iz Plesnega kluba Bit in kolesar Andrej Žavbi. Skupaj s prejemniki malih plaket so odlične rezultate dosegli v 12 panogah; ob že omenjenih so medvoški športniki nastopali še v teku na smučeh, tenisu, biatlonu, nogometu, judu, prstometu in sankukai karateju. Njihove uspehe so na Večeru športa začinili nastopi plesalcev Plesnega kluba Bit in Plesnega studia Impulz, akrobatski duo Acro Connection in s plesom na svilenih trakovih Ronja Štrukelj Kreč.

Kamniški odbojkarji so zmagovalci pokala

Koper – Minulo nedeljo je v areni Bonifika v Kopru potekal veliki finale Pokala Slovenije za sezono 2023/24. Najprej je bil na sporedu obračun v ženski konkurenci. Na tekmi so odbojkarice Nove KBM Branika s 3 : 2 (-25, -13, 21, 26, 7) odpravile Calcit Volley ter tako ubranile naslov pokalnih prvakinj in v svoje vitrine pospravile že 20. pokalno lovoriko. Ženskemu finalu je sledil še moški, na njem pa so Odbojkarji Calcita Volleyja s 3 : 0 (25, 26, 21) premagali OK i-Vent Maribor in se veselili svoje pete pokalne lovorike. »Na pogled je morda videti, da smo brez večjih težav prišli do zmage, toda daleč od tega. Mariborčani so prva dva niza odigrali odlično, odlično so servirali in nas spravljali v velike težave. Z nekoliko sreče smo dobili drugi niz, nato pa smo se umirili ter tekmo mirno pripeljali do konca, kar je zelo dobro, saj nas čez deset dni čaka že polfinale državnega prvenstva,« je po tekmi povedal trener Calcita Volleyja Mladen Kašić. Za najkoristnejšega igralca finala je bil izbran prosti igralec Calcita Volleyja, Alan Košenina, naziv MVP pa je pripadel tudi korektorici Nove KBM Branika Izi Mlakar.

Vaterpolisti Triglava v finalu

Kranj – Minulo soboto so vaterpolisti kranjskega Triglava na povratni polfinalni tekmi pokala Challenger v Kreuzlingenu igrali neodločeno z domačim Kreuzlingenom. Rezultat tekme je bil 10 : 10 (3 : 0, 4 : 3, 2 : 3, 1 : 4). Ker so v prvi tekmi Kranjčani zmagali z 11 : 10 (3 : 1, 2 : 2, 3 : 3, 3 : 3) so se uvrstili v finale. Tako so dosegli enega največjih uspehov slovenskega klubskega vaterpola na mednarodni ravni. V finalu bodo igrali s turškim Galatasarayem, ki je bil na dveh tekmah boljši od litovske ekipe Žaibas. Prva tekma finala bo 6. aprila v Carigradu, povratna pa 27. aprila v Kranju.

Jutri finalni hokejski obračun v Kranju

Kranj – Čeprav so končani obračuni za naslov državnih prvakov, pa hokejska sezona še ni zaključena. V članski kategoriji se je ekipa kranjskega Triglava v Mednarodni hokejski ligi (IHL) uvrstila v finale in v soboto odigrala prvo tekmo v Beogradu. Tam jih je ekipa Crvene zvezde po podaljšku premagala s 4 : 3. Nova tekma je na sporedu že jutri, v sredo, ob 18. uri, ko bo v Kranju gostitelj ekipa Triglava.

Planinski izlet: Monte Talm (1728 m n. m.)

Zasneženi karnijski razglednik

Čudovit razglednik v Karnijskih Alpah, ki ponudi edinstven razgled na vse strani neba. Zimska preobleka mogočnih vrhov da vzponu poseben čar. Tura idealna za krpljanje.

Jelena Justin

Tokratna tura nas bo popeljala v Karnijske Alpe. Če je snega dovolj, je opisana tura idealna tudi za krpljanje, sicer se vzpona lahko lotimo tudi peš, s primerno zimsko opremo seveda. Izhodišče vzpona je vas Prato Carnico. Gre za vasico v več kot 20 kilometrov dolgi dolini Pesarina, ki se mimo Auronza, čez znani prelaz, spusti do mondene Cortine d'Ampezzo v prelestnih Dolomitih. Prato Carnico je slikovita vas s cerkvenim zvonikom, nagnjenim vsaj toliko, kot je znameniti stolp v Pisi. Celotna dolina je bila znana po obrti urarstva, ki se je ohranilo le še v vasici Pesariis. Številne ure nas spremljajo na vsakem koraku. Se splača sprehoditi. No, mi smo prišli v hribe, zato v vasi Prato Carnico, ki je iz Kranja oddaljena 163 kilometrov, zavijemo desno, mimo cerkve sv. Kancijana, strmo v klanec. Sledimo ozki cesti do njenega konca, kjer je urejeno parkirišče in kjer se začne pot številka 226. V spodnjem delu nas markirana pot vodi skozi gozd, ponekod se malce strmeje vzpne. Trenutno je na poti tudi nekaj podrtega drevja (posledica vetroloma), ki ga je treba obiti. Ko obhodimo podrto drevje, stopimo na betonirano cesto, ki do koče Monte Talm, kjer je izhodišče v poletnih mesecih, pride iz vasice Sostasio. Najprej gremo mimo planine (stavoli) Runchias, nato pa dosežemo kočo Monte Talm. Še vedno sledimo betonirani cesti, ki se ponekod izjemno strmo vzpne in doseže nekaj hiš na višini 1256 m n. m. Sledi strm vzpon, nato pa naša pot številka 226 začne zavijati desno. Smo na kolovozu, ki mu sledimo do ovinka, kjer je smerokaz, ki označuje Monte Talm. Kolovoz se spremeni v ozko planinsko pot, ki se zmerno dviga. Vsak višinski meter postreže z lepšim razgledom. Pod vrhom stopimo na plano, na odprto in razgledno področje. Do vrha, ki ga označujejo velik zvonček in budistične zastavice (januar 2024), nas čakata še dva okljuka in zazrli se bomo v prelepo panoramo na vse strani neba. Kljub skromni višini je naš vrh izjemen razglednik. Na sever se odpre pogled na Monte Naval, Monte Crostis, Monte Floriz, Pic Cjadin, Monte Coglians, najvišji vrh Karnijskih Alp, itd. Če pogledamo na zahod, proti Dolomitom, je veriga, ki je v naši neposredni bližini, še karnijska: Monte Geu, Creta Forata, Monte Siera, daleč v daljavi pa zagledamo mogočna Antelao in Monte Pelmo, dve izmed najvišjih in najlepših dolomitskih gora. Na vzhodu vidimo v osrčje Karnijcev z meni tako ljubim Monte Serniom. Globoko pod nami se na severni strani pokaže kraj Rigolato, od koder tudi vodi markirana pot na Monte Talm.

Vrh Monte Talm označuje zvonček, ki ga trenutno še krasijo budistične zastavice. / Foto: Jelena Justin

Če se le da, so naše ture krožne, zato predlagam, da z vrha sledimo poti 226a. Tistega januarskega dneva ta del krožne poti ni bil shojen, zato sva s prijateljico vložili kar nekaj energije, da sva pot prehodili, ampak, saj veste, če se za neko stvar malce »pomatramo«, je ta še toliko več vredna in lepša. Sestop je bil namreč prava snežna pravljica, med zasneženimi smrekami, v gozdnem labirintu dreves, kar naju je pripeljalo do sedla Sella di Talm, 1597 m n. m., kjer je tudi lovska koča. Na sedlu sva zavili levo na pot številka 228 in se po kolovozu spustili nazaj do razcepa, kjer sva ob vzponu zavili na ozko planinsko pot, ki naju je pripeljala na vrh. Od tod dalje se v dolino vrnemo po poti vzpona, po poti številka 226.

Karnijske Alpe vsakič znova navdušijo s svojo čarobnostjo. Blizu so in daleč od tega, da bi bile tako obljudene kot gore pri nas. Sleherni vzpon človeka navda z lepim, z mirom in tišino ter napolni baterije. Vsekakor gore za tiste, ki ne marajo gneče in ljubijo čudovito atmosfero.

Nadmorska višina: 1728 m
Višinska razlika: 1100 m
Trajanje: 6 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Pogled v smeri doline Val Pesarina, ki se čez gorski prelaz prevesi na dolomitsko stran / Foto: Jelena Justin

Močno približana Antelao in Monte Pelmo, ki mu pravijo tudi Božji prestol / Foto: Jelena Justin

Priprave na kolesarsko sezono

Glasova Kolesarjenja

Grega Flajnik

Zimsko obdobje je bilo sicer dobrodošlo, da smo se odpočili, regenerirali telo ter spoznali in izvajali še kakšno drugo aktivnost. Glasovi kolesarji smo se letos večkrat dobili na pohodih v hribe.

Zdaj se temperature ozračja višajo in kar vleče nas ven na svež zrak. Pomembno je, da se po daljšem zimskem premoru postopno spet prilagodimo na vadbo. Vzemimo si več časa za trening, treningi naj bodo manj intenzivni in daljši. Temu načinu vadbe strokovnjaki pravijo bazični trening. Značilnost bazične vadbe so daljše razdalje brez večjega odmora med vadbo in med samimi vadbami. Te ponavljajoče se obremenitve nizke intenzivnosti gradijo dobro osnovo, ki bo kasneje podpirala intenzivnejše treninge. Pri takšni vadbi se telo počasi navadi na daljše napore, srce, mišice in sklepi se počasi krepijo. Tako omogočamo postopno in trdnejšo krepitev mišic, ki bo trajala dlje časa, možnost za poškodbe pri kasnejših intenzivnejših treningih se bo s tem zmanjšala.

Na letošnjih kolesarskih pripravah se je zbralo 33 kolesark in kolesarjev. / Foto: Grega Flajnik

Povečanje števila prevoženih kilometrov mora biti postopno. Ne smemo si dopustiti, da nas zanese in se v klanec preveč zaženemo ali da nas bolje pripravljen kolesar premami, da gremo za njim. V ospredju naj ne bosta tempo in čas, ampak opravljena količina in postopno večanje števila treningov in razdalje. Posvetiti se moramo tudi položaju na kolesu in dobremu počutju na njem.

Dobrodošlo je tudi, da si vzamemo krajši odmor nekje v toplejših krajih, kjer imamo ves dan čas za aktivnosti. Glasovi kolesarji se tradicionalno zberemo na kolesarskih pripravah v Poreču. Ob morju so temperature ozračja nekaj stopinj višje kot pri nas. Na skupnih kolesarjenjih imamo čas, da spet obnovimo veščine vožnje v skupini, skušamo najti skupni imenovalec pripravljenosti vseh članov, se navadimo drže na kolesu, obnovimo veščine spremljanja kolesarjev, ki vozijo z nami. Skupne priprave smo začeli tudi letošnjo sezono. Naslednji torek se začnemo dobivati tudi v Kranju. Želim si, da bi tudi letos prekolesarili veliko skupnih kilometrov brez padcev in nesreč. Za to pa lahko največ storimo sami.

Če se nam želite pridružiti na torkovih kolesarskih srečanjih, pokličite na telefonsko številko 031 38 26 25.

Ministrica na Gorenjskem

Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušić se je v petek mudila na Gorenjskem, največ v komendski občini.

Cveto Zaplotnik

Komenda – Ministrica si je v okviru celodnevnega obiska v Komendi ogledala tradicionalni, že 29. Spomladanski kmetijsko-obrtni sejem, na katerem se je od petka do nedelje predstavljalo 630 razstavljavcev, od tega skoraj polovica s področja kmetijstva in gozdarstva. Na slovesnosti ob odprtju sejmu je poudarila, da nič v družbi ni samoumevnega – ne komendski sejem, v katerega organizator Konjeniški klub Komenda vlaga veliko truda in odrekanj, in ne prehranska varnost in pridelava varne hrane, kakršno si želijo potrošniki. Kot je dejala, je le s sodelovanjem vseh deležnikov mogoče izboljšati trajnost in odpornost prehranskega sistema, spodbujati razvoj kmetijstva in uspešno odgovarjati na različne izzive. Kmete cenimo, spoštujemo in potrebujemo, je še dejala ministrica in dodala, da jim mora država zagotoviti varno okolje za njihovo delo in razvoj.

Ministrica se je udeležila tudi seje sveta ljubljanske območne enote Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije, na kateri je poudarila tudi nekatere izzive v kmetijstvu, med njimi še posebej prilagajanje na podnebne spremembe. Lanske poplave so bile resno opozorilo, da za ukrepanje ni več veliko časa.

Ministrica Mateja Čalušić skupaj s komendskim županom Jurijem Kernom (levo) in predsednikom konjeniškega kluba dr. Marjanom Sedejem med ogledom sejma

Na slovesnosti ob odprtju sejma je Konjeniški klub Komenda izročil donacije – prostovoljnemu gasilskemu društvu Križ pri Komendi tisoč evrov ter Župniji Komenda in Orientacijskemu klubu Komenda po petsto evrov, po predlogu župana ljubljanske mestne občine Zorana Jankovića pa naj bi prejemnikom donacij enak znesek primaknile še Ljubljanske lekarne. Konjeniški klub se je posebej zahvalil županu Jankoviću, bil je namreč prvi, ki je ob lanskih poplavah klubu ponudil pomoč.

Ministrica si je kot primera dobre prakse ogledala tudi dva projekta, ki so ju izvedli v okviru Lokalne akcijske skupine (LAS) za mesto in vas – v Hrašah pri Smledniku Janharjevo konjerejsko kmetijo, ki je bila vodilni partner v projektu Moj očka ima knjička dva, in v Komendi medgeneracijski center Krekovo središče, ki na lokalni ravni vzpostavlja pogoje za zagotavljanje socialne vključenosti, kakovostno in aktivno staranje in medgeneracijsko sodelovanje.

Da je ministrica obiskala tudi Jamškovo kmetijo v Mostah pri Komendi, ni naključje. Kmetijo so namreč lani avgusta močno prizadele poplave, ki so na stanovanjskih in gospodarskih objektih, kmetijskih strojih, živini, krmi in zemljiščih povzročile za milijon evrov škode. Kot je povedala gospodarica Nada Jamšek, bi kmetijo (in celotno bližnje območje) lahko dolgoročno zaščitili pred visokimi vodami z ureditvijo zadrževalnika vode.

Ministrica je bila še v podjetju Interexport na Potoku pri Komendi, kjer se ukvarjajo tudi s prodajo kmetijske in gozdarske mehanizacije.

Spet so sadili medovite rastline

Čebelarji, njihovi podporniki in drugi ljubitelji narave so v soboto po Sloveniji sadili medovite rastline.

Cveto Zaplotnik

Brdo pri Lukovici – Sobotno sajenje medovitih rastlin je bilo nadaljevanje akcije Čebelarske zveze Slovenije, v okviru katere so doslej v Sloveniji posadili že več kot 250 tisoč sadik medovitih rastlin in posejali okrog tristo kilogramov semena medonosnih gozdnih drevesnih vrst, kot so trokrpi in topokrpi javor, lipa in lipovec ter maklen. Podobno akcijo sajenja, kot je bila v soboto, načrtujejo še jeseni.

»Naj vsak Slovenec letos posadi vsaj eno sončnico, tako bo zacvetelo dva milijona cvetov za opraševalce,« so v Čebelarski zvezi Slovenije zapisali v tokratni poziv na dan sajenja medovitih rastlin in dodali, da naj čebelarji in drugi, ki cenijo pomen medovitih rastlin in ohranjanja čebel in drugih opraševalcev, posejejo semena sončnic ali posadijo katero od dišavnic ali zelišč, kot so sivka, ameriški slamnik, hermelika, jesenske astre ... »Čebele in ostali opraševalci vam bodo za to hvaležni, saj bodo tako lahko na cvetočih delih rastlin v prihodnje nabrali potrebno medičino in cvetni prah za nemoten razvoj in s tem tudi za opraševanje sadja in zelenjave.«

Čebelarska društva so na podlagi razpisa za sofinanciranje sadik medovitih rastlin lahko pridobila sadike v vrednosti tisoč evrov, čebelarski krožki pa so prejeli material za izdelavo več kot sto tisoč semenskih kroglic, ki ga je v okviru projekta Skrbimo za medeno prihodnost zagotovilo podjetje Hofer.

Prestavili začetek subvencijske kampanje

Cveto Zaplotnik

Kranj – Vlada je na četrtkovi seji s spremembo uredbe o izvedbi intervencij kmetijske politike za leto 2024 spremenila obdobje letošnje subvencijske kampanje, to je elektronskega izpolnjevanja in oddajanja zbirnih vlog z zahtevki za neposredna in druga kmetijska plačila. Kampanja se ne bo začela 29. marca, kot je bilo načrtovano, ampak šele 8. aprila, končala pa se ne bo 8. julija, temveč dva dni kasneje, torej 10. julija. Vlada se je za zamik pri začetku kampanje odločila zato, da bi ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano lahko bolje pripravilo aplikacijski sistem za vnos zbirnih vlog.

Dogovor o izpolnitvi zahtev

Kmetijske organizacije so z ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sklenile dogovor o načinu uresničevanja svojih zahtev in potlej odpovedale napovedani protest kmetov v Ljubljani.

Cveto Zaplotnik

Ljubljana – Ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Mateja Čalušić je v ponedeljek, dan pred napovedanim vseslovenskim protestom kmetov v Ljubljani, v imenu vlade s sindikatom kmetov, kmetijsko-gozdarsko zbornico, zadružno zvezo, zvezo kmetic, zvezo podeželske mladine in združenjem hribovskih in gorskih kmetov podpisala dogovor o načinu uresničevanja zahtev, ki so jih kmetje dali na lanskih in letošnjih protestih. Kot so poudarili na kmetijskem ministrstvu, so pogajanja s kmetijskimi organizacijami o ključnih sedmih zahtevah končali, glede preostalih tridesetih zahtev pa bodo kmetijske organizacije vključevali v že ustaljene postopke na kmetijskem ministrstvu, ministrstvu za finance in ministrstvu za naravne vire in prostor.

Roman Žveglič

Predsednik sindikata Anton Medved je ob podpisu dogovora dejal, da so napovedani protest odpovedali, ker so na šest od sedmih ključnih zahtev dobili pozitivni odgovor. Predsednik kmetijsko-gozdarske zbornice Roman Žveglič je poudaril, da je eden glavnih dosežkov dosedanjih pogajanj dogovor glede umeščanja vodnih zadrževalnikov v kmetijski prostor, ki zagotavlja kmetijam zaščito najboljših kmetijskih zemljišč. Ministrstvo se je s podpisom dogovora tudi zavezalo, da se bodo v ukrep za kmetijsko-okoljska in podnebna plačila (Kopop) lahko vključile nove kmetije in da bodo že vključene lahko povečale površine. Pomemben del dogovora je tudi zaveza ministrstva, da bo kmetijskim gospodarstvom letošnja plačila za ukrepe skupne kmetijske politike izplačevalo v enaki časovni dinamiki kot v preteklih letih. Pri zahtevi za izvzetje plačil OMD (za območja z omejenimi možnostmi za kmetovanje) iz obdavčitve bodo potrebna še dodatna usklajevanja in strokovna utemeljevanja, da to niso dohodkovna, ampak okoljska plačila, ki jih je treba v celoti izvzeti iz obdavčitve.

»Če to, kar je zapisano v dogovoru, ne bo izpolnjeno, se bomo umaknili iz sporazuma in bomo šli na štartno točko,« je dejal Žveglič in pozval kmete k enotnosti.

Kar zadeva problematiko zveri, so dobili zagotovilo ministrstva za naravne vire in prostor, da bodo v primeru pojavljanja škod po zvereh pospešili postopke za izdajo dovoljenj za izredni odstrel. Pri zahtevi o znižanju pristojbine za gozdne ceste pa doslej ni bilo napredka.

Naložbe za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov

Kranj – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je objavilo javni razpis za sofinanciranje naložb v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov iz kmetijstva – za ureditev objektov za skladiščenje živinskih gnojil, zatesnitev odprtih lagun, nakup kmetijske mehanizacije, ki prispeva k zmanjšanju toplogrednih plinov ... Za to je namenilo pol milijona evrov majhnim kmetijam, tri milijone evrov preostalim kmetijam, poldrugi milijon pa samostojnim podjetnikom in pravnim osebam. Višina podpore znaša od 50 do 90 odstotkov upravičenih stroškov, kar je odvisno od tega, ali gre za naložbo kmetije na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost, ekološko kmetijo ali kmetijo z mladim prevzemnikom. Kmetije, ki so jih lani prizadele poplave, bodo pri merilih za izbor vlog pridobile dodatne točke. Vlogo je treba oddati do 22. maja.

Razglasili najvišje drevo v Sloveniji

Kranj – V četrtek, 21. marca, je bil mednarodni dan gozdov, ki je letos potekal pod geslom Gozdovi in inovacije – nove rešitve za boljši svet. Nove tehnologije uporabljajo pri svojem delu vse bolj tudi gozdarji Zavoda za gozdove Slovenije, tako so ob lanskih ujmah z brezpilotnimi letalniki varneje in natančneje določili obseg in poškodovanost gozdov. V Sloveniji je bila ob mednarodnem dnevu gozdov osrednja slovesnost v Pečovniku v Mestnem gozdu Celje, kjer so odprli dve novi tematski poti in razglasili najvišje drevo v Sloveniji. To je s 67,02 metra postala 140 let stara Pečovniška duglazija, ta je za dobre štiri metre višja od Sgermove smreke na Koroškem, ki še naprej ostaja najvišje slovensko avtohtono drevo.

AMZS za dosledno uporabo pasu in čelade

Iz analize Avto-moto zveze Slovenije za leto 2023: za večji napredek prometne varnosti na slovenskih cestah je nujna dosledna uporaba varnostnega pasu in kolesarske čelade. Pozitivno je, da se delež povzročiteljev prometnih nesreč med mladimi še vedno niža.

Simon Šubic

Kranj – Avto-moto zveza Slovenije (AMZS) je pripravila analizo prometne varnosti v letu 2023, v kateri ugotavlja, da so kazalci prometne varnosti obstali obrnjeni navzgor, a s prometno varnostjo v lanskem letu vseeno ne smemo biti zadovoljni. »Med udeleženci v cestnem prometu je še vedno precej takih, ki ne uporabljajo ustrezne zaščite; od 28 umrlih voznikov osebnih vozil jih na primer osem ob nesreči ni bilo pripetih z varnostnim pasom, od 17 umrlih potnikov v vozilih pa jih ni bilo pripetih sedem. Od devet umrlih kolesarjev jih sedem ni uporabljalo kolesarske čelade, od tega dva na električnem kolesu. Kljub temu da so bili vsi starejši od 18 let in jih zakonodaja ne zavezuje k uporabi čelade, je tak rezultat nazoren kazalnik ranljivosti kolesarjev. Varnostni pas in čelada sicer ne moreta preprečiti vseh hudih ali smrtnih poškodb, velik delež pa vendarle,« so poudarili.

Po podatkih policije je bilo lani v Sloveniji 19.740 prometnih nesreč, med katerimi jih je bilo 75 s smrtnim izidom. / Foto: Gorazd Kavčič

Med umrlimi šest mladoletnikov

Po podatkih policije je bilo lani 19.740 prometnih nesreč (v letu 2022 jih je bilo 18.669), med katerimi je tudi šest mladoletnih oseb, pri čemer sta bila dva kot voznika osebnega avtomobila tudi povzročitelja. V dveh primerih sta bila mladoletnika udeležena kot pešca (v enem primeru tudi kot povzročitelj), po enkrat pa kot potnik v vozilu in kot kolesar.

Med povzročitelji manj mladih

Delež povzročiteljev med mladimi se še vedno niža. AMZS ocenjuje, da je tako tudi zaradi aktivnosti, ki so povezane z vzgojo mladih voznikov. »Prepričani smo, da je tako pomembno zmanjšanje števila povzročiteljev najhujših prometnih nesreč med mladimi vozniki, starimi med 18 in 26 let ter med 27 in 34 let, rezultat dodatnega usposabljanja za voznike začetnike in najrazličnejših drugih preventivnih aktivnosti. Pri drugih starostnih skupinah kljub bolj varnim avtomobilom in izboljšani cestni infrastrukturi, a brez sistematičnega dela z vozniki, napredka ni oziroma pri starostni skupini nad 65 let število povzročiteljev celo strmo narašča,« je povedal Erik Logar, vodja področja varna mobilnost.

Med 75 povzročitelji nesreč s smrtnim izidom jih je 16 imelo v krvi višjo stopnjo alkohola od dovoljene, med njimi je bilo deset voznikov osebnih avtomobilov, dva voznika motornega kolesa in dva kolesarja (eden je uporabljal električno kolo) ter po en voznik lahkega štirikolesnega vozila in voznik mopeda.

»Prepričani smo, da je tako pomembno zmanjšanje števila povzročiteljev najhujših prometnih nesreč med mladimi vozniki, starimi med 18 in 26 let ter med 27 in 34 let, rezultat dodatnega usposabljanja za voznike začetnike in najrazličnejših drugih preventivnih aktivnosti.«

Kako varne bodo ceste v prihodnje

Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2023 do 2030 ob izvedbi predvidenih ukrepov predvideva, da na slovenskih cestah leta 2030 ne bi umrlo več kot 50 ljudi in da se v prometnih nesrečah ne bi hudo poškodovalo več kot 400 ljudi. V AMZS ocenjujejo, da so postavljeni cilji v resoluciji zahtevni in sledijo evropski Viziji nič (nič smrtnih žrtev na cestah). »Če jih bomo želeli doseči in s tem nadaljevati trend upada umrlih in hudo telesno poškodovanih, pa tudi števila vseh prometnih nesreč na naših cestah, bo treba v te ukrepe vložiti še več energije, finančnih sredstev in povezovalnega sodelovanja vseh deležnikov prometne varnosti,« poudarjajo.

Strela poškodovala vhod v Prešernov gaj

Simon Šubic

Kranj – V soboto zvečer in v noči na nedeljo je osrednji del Slovenije zajelo neurje. Večje število dogodkov so zabeležili v regijskih centrih za obveščanje Brežice, Celje, Ljubljana, Nova Gorica, Novo mesto in tudi Kranj. Prostovoljni in poklicni gasilci so na teh območjih črpali meteorno vodo, odstranjevali podrta drevesa s cestišč in objektov, prekrivali odkrita ostrešja stanovanjskih in gospodarskih objektov.

Med sobotnim neurjem, ki se je razbesnelo nad Kranjem, je strela udarila v eno od dreves v Prešernovem gaju. Pri tem je poškodovalo tudi vhod v park, in sicer enega od stebrov in železna vrata, ki so odpadla. To so potrdili tudi na Mestni občini Kranj, kjer so včeraj poskrbeli za zaščito poškodovanega drevesa. Obljubljajo, da bo v najkrajšem možnem času popravljen tudi vhod v Prešernov gaj. Udar strele je zanetil požar tudi na stanovanjski hiši v Šenčurju.

Strela je poškodovala steber in železna vrata v Prešernovem gaju v Kranju. / Foto: Gorazd Kavčič

Previdno pri nakupih iz tretjih držav

Tržni inšpektorat RS zaznava porast spletnih prevar prodajalcev iz t. i. tretjih držav.

Ana Šubic

Kranj – Spletnih prevar prodajalcev iz tretjih držav, ko kupci prejmejo, če sploh, blago, ki bistveno odstopa od oglaševanega, je vse več, opozorjajo na tržnem inšpektoratu. Ta sicer nima pooblastil za ukrepanje, če gre za neznanega prodajalca oz. za prodajalca, ki nima sedeža v Sloveniji.

Potrošniki se na podlagi spletnih oglasov v slovenskem jeziku marsikdaj odločijo za nakup izdelka v spletni trgovini neznanega prodajalca iz tretjih držav. »Dostavo pošiljke opravi izvajalec poštnih storitev, ki mu ob prevzemu plačajo odkupnino. Vendar pa ob odprtju pošiljke ugotovijo, da prejet izdelek ne ustreza naročenemu in oglaševanemu,« so navedli na inšpektoratu.

Poudarili so, da je v Sloveniji in EU varstvo potrošnikov na zelo visoki ravni. Po eni strani morajo proizvodi, ki so na trgu, zadovoljiti različne standarde, po drugi pa ima potrošnik veliko pravic, kot so pravica vrniti kupljeno blago na spletu v 14 dneh od dostave, pravica do zavrnitve, odstop od pogodbe. Pri nakupih v tretji državi pa pravila, ki veljajo za potrošnike na trgu EU, ne veljajo. »Nakup blaga od neznanega ali nepreverjenega prodajalca je tvegan, saj ni nujno, da bo potrošnik blago sploh prejel oz. bo to ustrezalo pričakovanjem potrošnika glede na opis. Hkrati pa je uveljavljanje pravic potrošnikov zoper prodajalce iz tretjih držav zelo oteženo ali celo nemogoče.«

Kdaj posumiti na prevaro

Opozorili so tudi, da oglas v slovenskem jeziku ali končnica spletne strani ».si« še ne zagotavlja, da gre za slovenskega prodajalca. Na prevaro lahko med drugim posumimo, ko so izdelki znanih blagovnih znamk na videz na voljo po izjemno nizkih cenah, ko je dostava brezplačna po celem svetu, vsi artikli pa so na zalogi, ko ni nobenih podatkov o podjetju, ki stoji za trgovino, ko je kontakt možen le po spletnem obrazcu ...

Potrošnikom svetujejo, naj pred nakupom preverijo kontaktne podatke prodajalca (najbolje je dopoldne poklicati na navedeno telefonsko številko), datum vzpostavitve spletne strani (npr. preko strani whoisdomain, scamadviser) in se o njej pozanimajo tudi na spletu oz. forumih, naj ne zaupajo na slepo certifikatom, saj so velikokrat ponarejeni, naj bodo predvsem previdni pri neverjetnih obljubah in ponudbah, naj preverijo, ali so splošni pogoji poslovanja napisani razumljivo in kakšne so možnosti plačila, pri čemer odsvetujejo neposredno nakazilo denarja ...

Na inšpektoratu so razložili še, da lahko pri nakupih iz tretjih držav potrošnik pomoč išče le pri morebitnih potrošniških organizacijah v državi prodajalca. »Če je bilo plačilo za nakup neustreznega blaga izvedeno s posredovanjem banke, se lahko kupec obrne na svojo banko, izdajateljico kartice, za informacije o možnostih povračila denarja.«

Oglas v slovenskem jeziku ali končnica spletne strani ».si« še ne zagotavlja, da gre za slovenskega prodajalca. Na prevaro lahko med drugim posumimo, ko so izdelki znanih blagovnih znamk na videz na voljo po izjemno nizkih cenah, ko je dostava brezplačna po celem svetu, vsi artikli pa so na zalogi, ko ni nobenih podatkov o podjetju, ki stoji za trgovino, ko je kontakt možen le po spletnem obrazcu ...

GLASBENA SLADKA PIŠČANČJA STEGNA

V soboto se je končal deveti subkulturni Kavč festival. Na Gorenjskem smo se udeležili etno koncerta, ki ga je v Kranju gostila literarna kavarna Fragmenti – books & coffee. Nastopil je duo Cukros Csirkecomb.

Alenka Brun

Kavč festival 2024 se je tako poslovil. Zavzel je 150 nekonvencionalnih prizorišč v vseh večjih slovenskih mestih, kot tudi na podeželju. V domove ter druge prostore, kjer umetnost navadno ni prisotna, je pripeljal ogromno skupin z vsega sveta.

V okviru Kavč festivala se srečajo različne zvrsti, gre za čas neformalnega druženja umetnikov. Gre za projekt, ki briše četrto steno in umešča umetnost tja, kamor spada – k nam domov, pojasnjujejo njegovi organizatorji.

V Kranju je tako knjigarna Fragmenti – books & coffee – prostor, kjer si knjige podajajo roke s kavo ali čajem in je prepleten z duhom literature iz preteklosti – v soboto zvečer gostila Cukros Csirkecomb, kar v prevodu pomeni sladka piščančja stegna. Gre za ženski duet, ki je glasbeno globoko zakoreninjen v prepletu tradicij Balkana. Bori Malyi in Annabella Raiona, obe izkušeni pevki in instrumentalistki, sta združili svoja

Mateja Zore / Foto: Alenka Brun

različna ozadja in ustvarili edinstveno glasbeno izkušnjo. Ena je Madžarka, druga Avstrijka, njuno popotovanje pa se je začelo, ko sta se srečali med študijem tradicionalne turške glasbe na priznani umetniški univerzi Codarts v Rotterdamu na Nizozemskem.

Vsako prvo soboto v mesecu ob 19. uri v Fragmentih gostijo improvizacijsko muziciranje oziroma t. i. džem sešne. Vsak je drugačen. Bistvo rednega dogodka je, da Kranj postane mesto, kamor turisti in glasbeniki lahko pridejo in igrajo z lokalnimi prebivalci.

Občinstvo je tako z njuno pomočjo popotovalo skozi madžarske balade, bolgarsko polifonijo in armenske ljubezenske pesmi. S kombinacijo tradicionalnih instrumentov, kot so koboz, violina, baglama, bendir in lavta, duo ustvarja zvočno tkivo, ki presega kulturne meje. Njuna glasba bogato glasbeno dediščino Balkana prežema tudi z lastnimi inovativnimi barvami.

Nastopi dua Cukros Csirkecomb niso samo koncerti, ampak so poglobljene izkušnje, ki poslušalce vabijo k povezovanju z različnimi kulturami in tradicijami. Zanimiva in prepričljiva fuzija njune glasbe in petja je očarala tudi lepo število poslušalcev v intimnem okolju kranjskih Fragmentov. Glasbenici sta sicer v sklopu letošnjega Kavč festivala v Sloveniji nastopili štirikrat, pred Kranjem trikrat v Ljubljani.

Kako so nastali Fragmenti

Mateja Zore, direktorica Zavoda Fragmenti, pravi: »Korona je imela zanimiv vpliv name, saj me je odprla temu, da sem se lotila dela, v katero zares verjamem. Čeprav se zdi komu pozabljena in nepomembna, je zame knjiga vedno predstavljala osnovno vrednoto in najpomembnejši element. Imeti knjige, jih posojati, se z njimi ukvarjati in jih spet odlagati, preživljati čas z njimi – ves ta vidik fizične knjige me je vedno navduševal in mi odpiral vrata v svet, kjer posameznik raste, razmišlja zase in odkriva misli ter ideje drugih in sveta.« Med bivanjem v tujini je vedno iskala antikvariate. »Te posebne, majhne, magične prostore, ki so s svojim dizajnom in konceptom delovali kot portali v druge svetove, kjer si lahko popil kavo ali čaj, se vpletel v zanimive pogovore ter vedno imel občutek, da si odkril nekaj posebnega.« V času epidemije, ko se je vse zapiralo, je tako ustanovila zasebni zavod in v Kranju odprla literarni prostor ter antikvariat, čeprav je bila osnovna ideja literarni lokal. »S partnerjem, nekaj prostovoljci, predvsem pa sama s svojo mamo, ki je prav tako strastna ljubiteljica knjig in branja, smo ustvarili Fragmente.

V okviru Kavč festivala se srečajo različne žanrske zvrsti, gre za neformalno druženje umetnikov.

Cukros Csirkecomb, Bori Malyi in Annabella Raiona, sta se pred nastopom v nekaj besedah predstavili kranjskemu občinstvu. / Foto: Alenka Brun

Fragment označuje delček in tako s prostorom, dogodki in knjigami ponujamo mestu te delčke, ki jih vsak posameznik nato sestavlja na svoj način naprej,« pojasni Kamničanka, ki se je v Kranj zaljubila pred časom in zdaj v njem tudi živi.

Fragmenti gostijo številne dogodke – lastne in tuje, za Kavč festival, ki je del festivala Plavajoči grad (Floating Castle), pa Zorčeva meni, da jim je bil pisan na kožo, in tako so z njim že od začetka, odkar imajo Fragmente – books & coffee. »Torej letos tretje leto. Prvič smo gostili Shamaniko, lani Bossanogo ter letos madžarsko-avstrijsko fantastično tradicionalno navezo Cukros Csirkecomb,« našteje. »Izredno smo hvaležni za takšen koncept, ki mehča ustaljene predstave o tem, kako naj bi bila umetnost videti in kje naj bi se odvijala.«

Nastopi dua Cukros Csirkecomb niso samo koncerti, ampak so poglobljene izkušnje, ki poslušalce vabijo k povezovanju z različnimi kulturami in tradicijami.

S Fragmenti želijo postati točka, kjer ni treba razmišljati o tem, kdaj se kaj dogaja, ampak bi preprosto vedeli, kaj je na sporedu prvo soboto v mesecu, kaj drugo, tretjo ... Zato vsako prvo soboto v mesecu ob sedmih zvečer v Fragmentih gostijo improvizacijsko muziciranje oziroma t. i. džem sešne, ponosno zaključi.

Velikonočni konec tedna na Televiziji Slovenija

Na veliki petek si boste lahko na drugem programu Televizije Slovenija ob 19.50 ogledali dokumentarni film Jeruzalem – gradbeni podvigi v svetem mestu. Francoski dokumentarni film predstavi arhitekturne dosežke Jeruzalema. Ob 17.25 na istem programu napovedujejo poseben koncert z velikonočnimi moteti našega Jacobusa Händla - Gallusa, enega največjih renesančnih skladateljev. Koncert so posneli v cerkvi sv. Petra v Radovljici v okviru Festivala Radovljica, nastopil je francoski ansambel Musica Nova. Ob 21.15 boste lahko spremljali neposredni prenos križevega pota iz rimskega Koloseja. Na velikonočno soboto bosta takoj po osrednji informativni oddaji na prvem programu Televizije Slovenija na vrsti praznični poslanici evangeličanskega in katoliškega škofa, naslednji dan pa ob 9.55 neprekinjena neposredna prenosa slovesne velikonočne maše na Trgu sv. Petra in nagovor Urbi et orbi.

MULARJA

Aleksej Pen v vlogi Martina Krpana in Ožbej Pauletič kot Kekec / Foto: Tina Dokl

ZAKLADNICA ZGODB

Učenci Osnovne šole Janeza Puharja Kranj – Center so sredi marca v Stolpu Škrlovec v Kranju navdušili s predstavo Skrinja zakladov, iz katere so pokukali številni junaki slovenske literature.

Mateja Rant

Že pred dvema letoma smo pripravili predstavo z naslovom Šel je popotnik skozi atomski vek, pri kateri smo se lotili okoljske tematike in drugih težav sodobnega sveta. Zdaj pa smo se odločili za nekoliko vedrejšo temo,« je pojasnila učiteljica Alenka Kuhar. Tako so pobrskali po zakladnici slovenske literature in iz nje izbrali nekaj del, katerih glavni junaki so se sprehodili po odru Stolpa Škrlovec.

Pri predstavi so sodelovali učenci od prvega do devetega razreda. Najmlajši učenci so se predstavili z besedilom Moja koklja špiklja špoklja, iz »skrinje zakladov« pa so prišli še Drejček in trije Marsovčki, Zvezdica Zaspanka z botrom Mescem in kometom Repatcem, Desetnica, Martin Krpan, Kekec in Mojca, Martin Krpan, Peter Klepec, Krjavelj, Gašper Lambergar ter Micka in Anže iz Županove Micke. S svojim glasom je zbrane začarala pevka Manca Čadež, z glasbo je predstavo obogatil še kitarist Jakob Praček. Skozi kratke igrane prizore so učenci Katja Čadež, Ožbej Pauletič, Brita Bajt, Maj Stanjko, Timotej Fojkar, Juš Hobič, Tristan Golež, Uroš Ovčina, Zoja Luna Bizjak, Aleksej Pen, Patrik Potočnik, Bine Praček, Liam Godler, Juša Bizjak, Blaž Mali, Tosha Poredoš Kusterle, Juš Hobič in Adam Godler predstavili tekste iz slovenske literature, ki jih obravnavajo v času osnovnošolskega izobraževanja. Kot je priznala Alenka Kuhar, so imeli zelo težko nalogo, da so pripravili izbor tekstov, ker je zakladnica slovenske literature tako bogata. »Zato sem se osredotočila predvsem na to, da bi bili učenci kos besedilom oziroma da je bilo besedilo primerno njihovi starosti in jim je bilo torej razumljivo.« Najbrž je bil tudi to razlog, da so učenci svoje vloge odigrali nadvse suvereno in se do popolnosti vživeli v like, ki so jih predstavljali. Nastopilo je kar 27 učencev, za katere so kostume v šoli izdelali sami, pri čemer jim je bila v največjo pomoč učiteljica matematike Mojca Avguštin.

Učenci Osnovne šole Janeza Puharja Kranj – Center so navdušili s predstavo Skrinja zakladov. / Foto: Tina Dokl

PESMI MLADIH

Noč

Ko zapreš oči,
vse mogoče
se ti zdi.
Lahko letiš
ali pa lebdiš.
Čaraš
ali pa si začaran.

Ko zaprem oči,
si ob meni ti.
Ti,
ki te v resnici ni,
si le spomin
si le privid.
Ampak meni vse.

Gašper

Noč ima
svojo moč.
To vedo vsi,
pa vseeno
te na koncu
čaka nekaj,
česar ne pričakuješ.

Res je, marsikaj nam lahko vzamejo, le sanj ali pa naših misli ne. Naj noč, ki ima svojo moč, prinese najlepše sanje. Pomlad počasi prihaja in sonce bo zasijalo z vsemi svojimi žarki. **Meta**

POTOVANJA • VINO • HRANA • DOGODIVŠČINE • MOŠKI • ŽENSKE • POTOVANJA • VINO • HRANA • ŽENSKE

VELIKONOČNA PREOBLEKA VAŠKEGA VRTA

Peter Košenina

Vaški vrt v Smledniku je sredi preteklega tedna dobil svojo letošnjo velikonočno podobo. Z izvirnim okrasjem ga trikrat letno polepša domačinka Albina Bizjak. Gre za projekt Društva za ustno zgodovino, ki so ga izpeljali leta 2018, ob 900. obletnici prve omembe Smlednika. Na 120 kvadratnih metrih vrta sredi vasi, v bližini župnijske cerkve in kulturnega doma, raste več kot sto vrst zelišč in drugih zanimivih avtohtonih slovenskih kulturnih rastlin. »Vrt okrasim pred božičem in veliko nočjo ter jeseni, ko dozorijo buče. Je zelo pisan in čez poletje dodatne okrasitve ne potrebuje. Ko pa še ni veliko zelenja ali ko je zima, pa ga taka okrasitev malo popestri in zapolni,« pravi Albina Bizjak, ki vrt krasi že pet let. Letošnji velikonočni okrasitvi se je začela posvečati kmalu po novem letu. Pirhi so v smledniškem vrtu v tem času najštevilnejši okras. Albina je vsa jajca izpihala, posušila in lupine pobarvala. Prilepila jih je na kolo in korenine, iz njih izdelala tulipane ter cvetove drugih rož in krošnje okrasnih dreves. Osrednje mesto v vrtu zaseda veliko rdeče jajce s podobo smledniške cerkve, ki jo je narisala sama. Po vrtu se skrivajo še leseni velikonočni zajci in žabe, izdelane iz plastenk. Avtorica ideje za okrasitev zbira vse leto, nato pa jih priredi tako, da se vrtu podajo.

Če je za izdelavo potrebna uporaba strojev, prosi za pomoč moža Branka, sicer pa vse izdela sama. Tako okrašen vrt privlači pozornost mimoidočih. »Sprva je bil zanimiv predvsem otrokom, zdaj pa so nad njim odrasli morda še bolj navdušeni. Predvsem so to tisti, ki doma poskušajo kaj narediti sami, in tisti, ki cenijo delo čistega amaterja,« pravi Albina Bizjak.

Vrt je poln zanimivih rastlin. Trenutno cveti velikonočnica. / Foto: Peter Košenina

Vaški vrt v Smledniku okrasi domačinka Albina Bizjak. / Foto: Peter Košenina

Okrasi ga pred veliko nočjo, božičem in jeseni, ko dozorijo buče. / Foto: Peter Košenina

Pobarvane jajčne lupine spomladi nadomeščajo cvetove tulipanov. / Foto: Peter Košenina

PRAZNOVANJA

KONJIČKOV MU NE MANJKA, ČAS PA BO TUDI ZA VNUKE

Upokojil se je naš sodelavec, vodja trženja Marjan Potočnik, doma pri Svetem Duhu v Škofji Loki. Ob odhodu v pokoj se je želel s sodelavci še enkrat srečati – in to prav na prvi pomladni dan v Gostilni Benedik v Stražišču.

Alenka Brun

Službena pot Marjana Potočnika se je začela leta 1983 na oddelku za okolje in prostor na Občini Škofja Loka in se je nadaljevala na Zavodu za družbeni razvoj Občine Škofja Loka, kjer je bil del ekipe za prostorsko načrtovanje.

Upokojitev je sicer dočakal na Gorenjskem glasu, pred tem pa je bil bil kar dobrih 25 let na čelu Radia Sora. »Vse od delovne organizacije za obveščanje Občine Škofja Loka in Radia Žiri do Radia Sora, ki smo ga pripeljali v nove prostore na škofjeloški Nami,« pojasni. Radio je pod njegovim vodstvom postal eden od vodilnih radiev na Gorenjskem, predvsem je pa ponosen na takrat edinstveno vsakoletno slovensko narodnozabavno prireditev Večer slovenskih viž v narečju, ki je ime radia in Škofje Loke ponesla po vsej Sloveniji in tudi k zamejskim Slovencem. »Kot prvi slovenski medij smo organizirali pravo revijo slovenskih narodnih pesmi v italijanskem Zgoniku in skupaj z avstrijsko nacionalno televizijo ORF ob Vrbskem jezeru na avstrijskem Koroškem,« pripoveduje.

Marjan Potočnik / Foto: Alenka Brun

Ob primerjavi dela na radiu s tistim za časopis ugotavlja, da je slednje precej bolj načrtovano. »Oktobra se že načrtuje za december,« smeje pove. »Zdelo se je, da čas zaradi tega teče hitreje. Gorenjski glas je izdajatelj številnih publikacij, ki jih je treba vsebinsko in oglasno uskladiti v neko celoto, jih nato poslati v tiskarno in po pošti do bralcev. Na radiu tega ni: informacija do poslušalcev pride takoj, ko jo tehnik pošlje v radijski eter. Tematske oddaje znotraj utečene programske sheme se načrtujejo glede na aktualnosti za nekaj dni ali en teden vnaprej, le izjemoma več. In to je bistvena razlika med medijema. A tako kot je radio lahko hiter in aktualen, je lahko tudi hitro preslišan in minljiv, pisana beseda pa ostane za vedno, zato verjamem v moč in prihodnost tiska. V času, ko sem delal na Gorenjskem glasu, sem spoznal, da so naše izdaje cenjene in predvsem kredibilne, česar ne moremo reči za najrazličnejše spletne portale in poplavo spletnih informacij, s katerimi nas vsak dan 'bombardirajo' po mobilnih telefonih,« je jasen.

Kako se znajde v pokoju, nas je še zanimalo. Upokojil se je namreč z novim letom, tako da je nekaj mesecev novega »staža« že izkusil. Pojasnil je, da je njegov dobri prijatelj na to vprašanje vedno odgovoril retorično: »Ja, a moram kaj delati?!« Konjičkov mu ne manjka: pozimi rad smuča, teče na smučeh, poleti kolesari; kadar je na morju, čas izkoristi tudi za podvodni ribolov. »Sicer pa je doma dovolj dela: hiša, velik vrt, sadovnjak ...« Veseli pa se, da bo lahko zdaj več časa preživel tudi z vnuki: teh ima namreč kar šest.

Posebna dvajseta obletnica Tinkare Kovač

Tinkara Kovač bo jeseni z originalno zasedbo v Kinu Šiška koncertno proslavila dvajseto obletnico izida albuma O-range, ki je eden ključnih albumov v njeni glasbeni karieri. S koncertom v Kinu Šiška se tako 26. oktobra vrača na velike odre z »all star« zasedbo. Pripravlja bogat celovečerni koncert, v kratkem pa z zasedbo odhaja v studio, kjer bodo pripravili tudi nekaj glasbenih presenečenj, ki jih boste lahko slišali prav kmalu.

Novorojenčki

V minulem tednu se je **v kranjski porodnišnici** rodilo 21 novorojenčkov, in sicer 8 deklic in 13 dečkov, med njimi par dvojčkov. Najtežja je bila deklica s 3920 grami, najlažji pa deček z 2202 grami. Tudi **v jeseniški porodnišnici** je na svet prijokalo 21 novorojenčkov, med njimi je bilo 14 dečkov in 7 deklic. Najtežja in najlažja sta bili deklici – prvi je tehtnica pokazala 3950, drugi pa 2500 gramov.

TANJA ODGOVARJA

tanja.70@hotmail.com

»Obupana mati«

Spet vam pišem. Skrbi me za sina, njegovo zdravje in služba. Prav tako moje zdravje. Hčerko pa čaka operacija. Ali bo vse v redu? Prosim, pomagajte mi in svetujte.

Če v tem času še ni, bo sin spet kmalu začel delati. Dolgo je bil odsoten z dela in seveda se vse to pozna pri denarju. Na osebnem področju ima sam s sabo veliko dela; vi ste se na vse načine trudili, da bi mu pomagali, a brez uspeha. Ne zato, ker mu ne bi znali pomagati, ampak ker je samo on tisti, ki lahko kaj naredi. In tudi bo, vse ob svojem času. Psihično ste preobremenjeni in posledice tega občutite pri svojem zdravju. Hčerina operacija bo oziroma je uspešna, brez skrbi. Lepo vas pozdravljam in vam želim vse lepo.

»Rak«

Sem zvesta bralka časopisa in vaše rubrike. Vsem tako lepo napišete, da sem se odločila, da se na vas obrnem tudi jaz. Prosim vas za vpogled za mojega vnuka. Izredno je priden v šoli in športu. Ali mu bo s trdim delom uspelo tisto, kar si želi? Hvala.

Kot že sami veste, vašemu vnuku šport zelo veliko pomeni. Vsekakor ga v športu čaka lepa kariera. Še naprej se bo trudil in izpolni se mu, kar si želi. Zaradi vlaganja v šport se mu učenje ne bo poslabšalo. Saj veste, da je priden in mu tudi izobrazba veliko pomeni. Pri zdravju ne vidim nič posebnega, samo tako naprej. Lep pozdrav.

»Prihodnost«, »Škrpjon«

Hvala za vse vaše odgovore. Zanima me za ožje družinske člane. Zase pa, ali bom še kaj lepega doživela. Bo doma popustila negativna energija? Tudi za službo me zanima. Veselim se vašega odgovora.

Na službo glejte kot na nujno zlo, ne iščite prijateljev in popolnih odnosov, ker jih ne bo. Stisnite zobe in si mislite, da nimate več daleč do upokojitve. Potem bo vse drugače, kar se vam bo na splošno poznalo in boste končno zažareli. Šli boste naprej, ne da bi mislili, kaj ste in česa niste naredili. Pri vaši sestri se bodo domače zadeve pozitivno uredile in njena hči bo prevzela kmetijo. Ne bo čez noč, ampak se uredi. V vašem domu oziroma zakonu je tako, da že dolgo ne pričakujete več sprememb. Ne bo se spremenil, žal. On tako in tako zase misli, da je popoln in brez napak. Življenje je samo vaše, pojdite čim več v družbo veselih ljudi, da si napolnite baterije. Priložnosti bo kar nekaj, naj ne gredo mimo vas. Odzovite se na vsako povabilo. Vsi vaši otroci in vnuki so veseli, ker vas imajo in imajo vas zelo radi. Pri vseh vidim vse dobro in ni se vam treba obremenjevati. Težke zadeve po svetu se dogajajo, odkar se zemlja vrti. Politika je tista, ki ima vajeti v rokah, in mi posamezniki lahko bolj malo pripomoremo k dobrim rešitvam. Kaj in kje se bo kaj zgodilo, je žal loterija in lahko samo upamo na najboljše. Samo vsak zase lahko prispevamo, da smo dobri in smo do drugih takšni, kot si želimo, da bi bili oni do nas. Pred vami je sonce in lepe spremembe. Srečno.

LAŽJI SUDOKU

5			2	4				8
	8		9			4		
1	6			5	7		2	
8	4					2	6	7
7			3		6			9
6	5	9					8	1
	7		4	3			5	6
		5			9		3	
2				1	8			

Rešitev:

5	9	7	2	4	3	6	1	8
3	8	2	9	6	1	4	7	5
1	6	4	8	5	7	9	2	3
8	4	3	1	9	5	2	6	7
7	2	1	3	8	6	5	4	9
6	5	9	7	2	4	3	8	1
9	7	8	4	3	2	1	5	6
4	1	5	6	7	9	8	3	2
2	3	6	5	1	8	7	9	4

TEŽJI SUDOKU

8	6			7			2	
	3		4	1	2		7	
		2	6		8	5		
	8	7				6	1	
	5	3				4	8	
		1	5		4	7		
	4		7	9	3		5	
	7			8			3	

Rešitev:

8	6	4	9	7	5	1	2	3
5	3	9	4	1	2	8	7	6
7	1	2	6	3	8	5	4	9
4	1	7	3	5	9	6	1	2
1	2	6	8	4	7	3	9	5
9	5	3	2	6	1	4	8	7
3	9	1	5	2	4	7	6	8
6	4	8	7	9	3	2	5	1
2	7	5	1	8	6	9	3	4

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil N. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

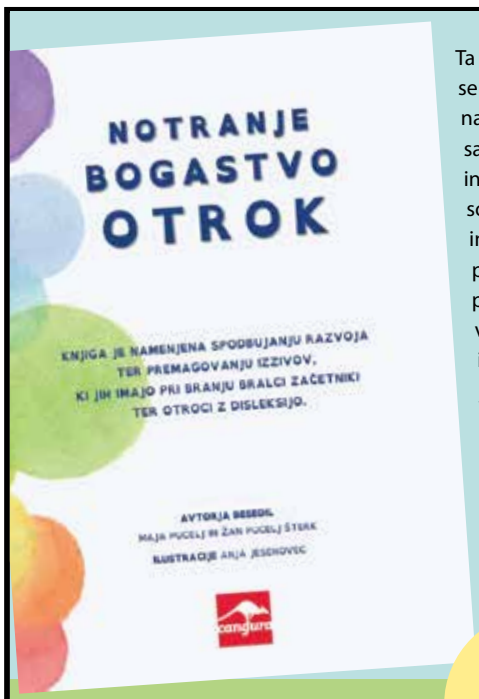

Ta posebna knjiga se osredotoča na pozitivno samopodobo otrok in vrednote, kot so sočutje, sreča in ljubezen, ki jih posreduje preko pesmic, citatov in velikih barvnih ilustracij. Napisana je s pomočjo specialnih pedagogov in je berljiva tudi za otroke z motnjo pozornosti ali disleksijo.

53 strani, trda vezava

27 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

GORENJSKI GLAS
LESENA PIPA, ČEDRA (MANJŠ.)
REDKA KOVINA (Eu)
DELOVNA MIZA, PULT (NAREČNO)
URŠKA ČEPIN
GOBAVOST
ANIMATOR IN REŽISER ŠKODLAR
LIK IZ ENEIDE
DRŽAVA V INDIJI
GORENJSKI GLAS
ZAHOD
MAKEDONSKO KOLO
CESTNA VIJUGA, SERPENTINA
JURE APIH
NEBEŠKO BITJE S KRILCI
ČRNO ZLATO

ČEBULNO SEME V PRVEM LETU
NAŠA PEVKA (NIKA)
NAŠA PEVKA (E. Č.)
PEVKA GRANDE
VELIKA OS
RUŠA
MORSKI POLŽEK
GR. MUZA POEZIJE
GREGOR FELE
PEVKA DERENDA
PRISTAŠ ROKERJEV
GOZDNA ČISTINA
PESNIK BALAD
ŠVIC. PISEC (CLAUDE)
BARVILO, OKRA
IRENA POLANEC
JADRANSKI OTOK
GL. MESTO HRVAŠKE
BENEŠKO KOPALIŠČE
ZOBNA GNILOBA
IGRALKA FURLAN
SOPRANISTKA GRACELJ
VOZILO (SLABŠ.)
LJUDSTVO V GANI
VZKLIK NA BIKOBORBI
POSODA ZA SMETI
KOŠARKAR UDRIH
ODPADNIK, IZDAJALEC
ZMAJEVO DREVO
MUSLIMANSKI TEOLOG
FRANCOSKI FILOZOF (PIERRE)
SESTAVIL: KALAN
KRAČA, ČAČKA
SL. PESNIK (CVETKO)
AM.IGRALKA (LINDA)
SUHA ŽITNA STEBLA
STARA ENOTA ZA DELO
FILMSKI KIPEC
ERBIJ
RUDAR (ŽARG.)
OSTRA VODNA SKALA
IZUMITELJ (THOMAS ALVA)
MOZOLJAVOST
NICA (FR. ZAPIS)
RIMSKI POZDRAV
DEL TELESA
TERME PRI PADOVI
DRŽAVNIK MANDELA
JAPONSKI KONCERN
ČAS BREZ VOJNE

GORENJSKI GLAS
NEKDANJA CIRILSKA PISAVA V BOSNI
MAŠNO BESEDILO
PENEČE SE VINO
TANJA NOVAK
VERSKA ODDAJA NA TV SLOVENIJA
IGRALEC ŠKRLEC
GRAPA (NAREČNO)
SKIFIST ŽVEGELJ
BREG, OBREŽJE
IZGLED, IMIDŽ
KONEC POLOTOKA
MESTO V ZDA
LANENO PREDIVO
SAMOGLASNIK
STRANSKI DEL ČESA
SOPROGA GORBAČOV
SLAŠČICA IZ MANDLJEV
ŠOLSKO BERILO
SILOVITA VOJAŠKA AKCIJA
GARJE
LETALSKI LET
LEVJI MLADIČ
SIMBOL ZA TANTAL
SEČNJA
STARA MERA ZA VINO
EDEN OD PLANETOV
PEVEC IN RTV VODITELJ ŠVAB
KRONIKA, LETOPIS
STRMINA (NAREČNO)
VETERINAR IN MEDIJEC ŠTERN
OBLIKA VOZILA
PLANINEC ALJAŽ
NIKOLA TESLA
VZREJA, REJNIŠTVO
FIZ. MERSKA ENOTA
SEVERNI JELEN
TREND OBLAČENJA
IGRALKA GARDNER
VRHNJA PLAST TAL
ČOPASTA KOKOŠ, ČOPKA
EDICIJA, ZBORNIK
KOREOGRAF OTRIN
ČARLI NOVAK
ZAČIMBNA RASTLINA
IRONIČNA OSEBA
STAR IZRAZ ZA VRV
ENAKI ČRKI
UTEKANJE
NAPADALNI DELFIN
KOSITER
REBRAST ŽAMET
KOMIČNOST
SLABA STVARITEV (EKSPR.)
POGAN
SPREDNJI DEL GLAVE
MORNARSKA PIJAČA
TROPSKA RASTLINA
MUMIFICIRANO TRUPLO
GOROVJE V MJANMARU

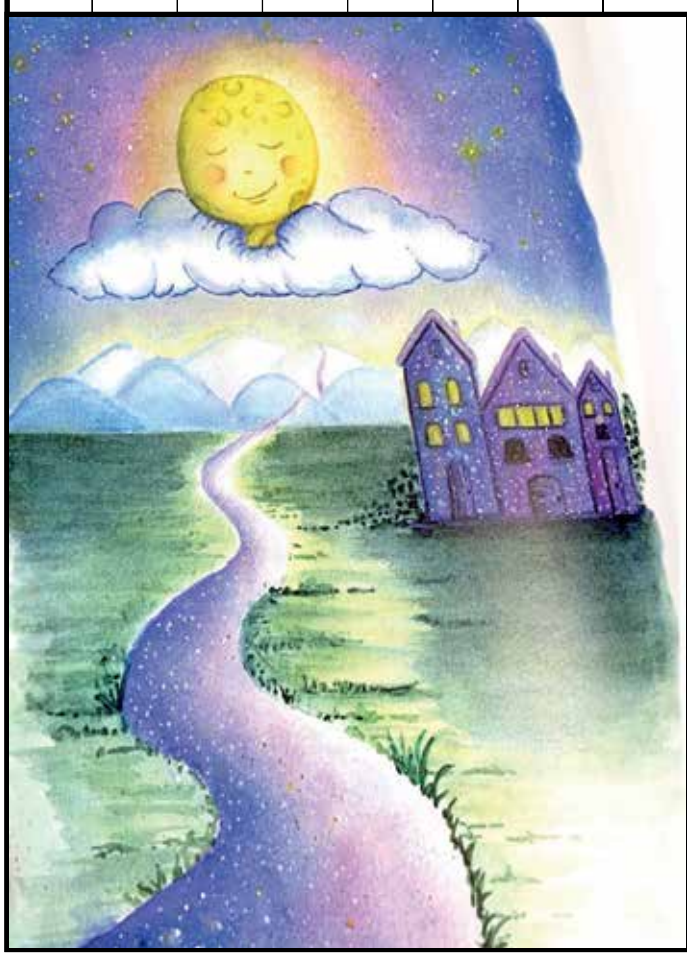

GESLO, VODILO
NEKDANJI TURŠKI VELIKAŠ
TISOČAK (ŽARG.)
LETNI ČAS
ZVONE AGREŽ
VDOLBINA V ZEMLJI
GODRNJAVEC
STROKOVNJAK ZA EVGENIKO
ZMEDA
JAKA ADLEŠIČ
GOVORICA, SLENG
ABELARD EDISON MAKSIMA OFERTORIJ PTEROPOD
EDINOST
SL. PEVEC (ANŽEJ)
KAMP, ŠOTORIŠČE
ZID
LAHKA JADRNICA
ARALSKO JEZERO
NERESNICA
OKSID NA ŽELEZU
DNEVI RIM. KOLEDARJA
OTTO BARIĆ
IGRALEC SAMOBOR
NEJC ZAPLOTNIK
BENEŠKI ČOLN
OROŽARNA

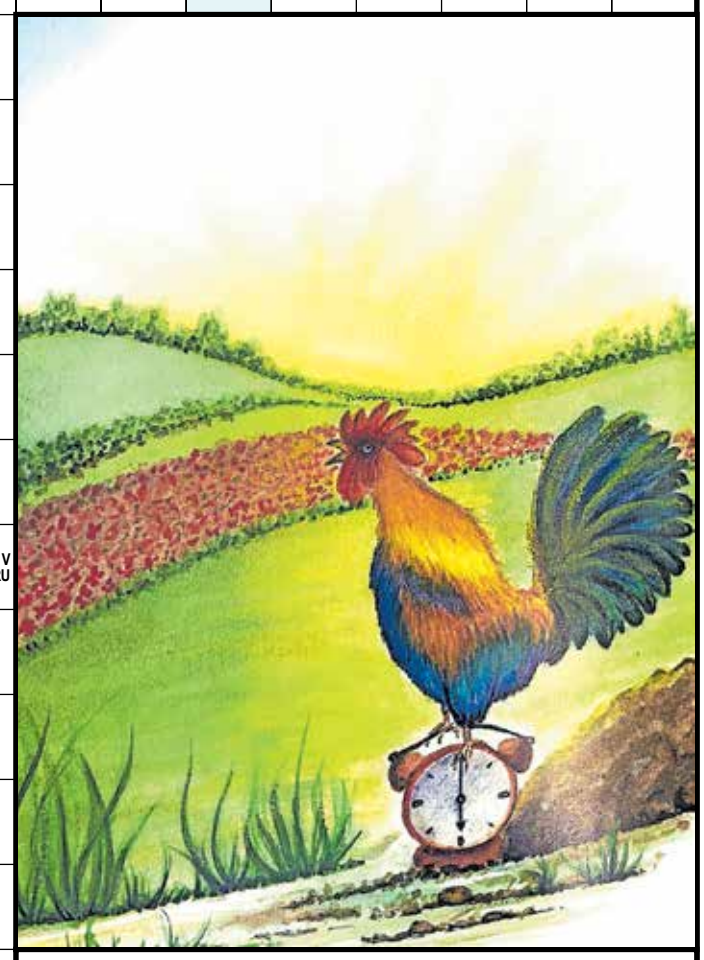

1. nagrada: 2 x štiriurno kopanje s kosilom v termah Snovik, 2. in 3. nagrada: knjiga

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Rok za oddajo je četrtek, 4. april 2024.

1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22		

Enkrat ljubica, večno ljubica, 2. del

Potem sem zagledala nož …

Milena Miklavčič

usode

»Vse do Lesc sem tekla. Tam sem se usedla na prvi avtobus in se odpeljala proti Ljubljani. Nič nisem razmišljala: presedla sem se na naslednjega, ki je peljal v Koper. Bila sem prepričana, da me Stevo tam ne bo našel. Denarja sem imela dovolj, več kot tri tisoč nemških mark, vmes je bilo še nekaj tisoč šilingov in več sto tisoč italijanskih lir.

V tako imenovanih starih časih so ljudje mislili, da je med zaposlenimi strežnicami in snažilkami v hotelu največ kmečkih bunk in žensk brez izobrazbe, ki so prišle za svojimi možmi iz Bosne. Sploh ni bilo tako! Poleti se nam je pridružilo veliko dijakinj in študentk. Med osebjem so bile tudi ženske, ki so se ukvarjale s prostitucijo, pa so svojo 'ponudbo' skrile za uniformo, ki so jo nosile,« se spominja Janka.

»Pri dobrih dvajsetih sem bila še zmeraj zelo vitka in mladostnega videza. Ko so me v kadrovski vprašali, kaj sem po poklicu, sem rekla, da študentka, ki ni opravila vseh izpitov, pa se je zato morala zaposliti. Nihče ni od mene zahteval nobenih dokazil o šolanju, zakaj bi jih? Pomembno je bilo, da sem bila pridna in poštena. Tatic, ki so brskale po sobah, so se povsod hitro znebili.

Spet sem si pustila dolge lase, ki se jih pobarvala na svetlo. Upala sem, da me Stevo, četudi bi se podal na lov za menoj, ne bi spoznal. Direktor hotela je bil zelo 'ljudski človek'. Do podrejenih je bil prijazen, tudi mene je večkrat povabil v pisarno, se šalil z menoj, potem pa me je nekega dne čisto neposredno vprašal: 'Punca, vidim, da nisi neumna, tekoče govoriš nemško, kar je dobrodošlo. Imaš voljo (željo), da se midva bolje spoznava? Če si bova všeč, se lahko tudi druživa. Tudi če me zavrneš, lahko ostaneš na svojem delovnem mestu.'

Dvignila sem pogled in si ga ogledovala: bil je starec pri šestdesetih, resda urejen in čist, a s trebuhom kot balon, plešast, pod nosom pa brki v slogu Italijanov, ki so obiskovali igralnico. Nisem si ga upala zavrniti, zagotovilu navkljub. Pa še nekaj sem si zelo dobro zapomnila. Lepo mi je obrazložil, da če bom hotela, mi bo pomagal, da se postavim na svoje noge, oziroma mi bo našel boljše delovno mesto, primerno moji izobrazbi. Hahaha! Res sem bila naivna! Prva šola me ni ničesar naučila!

Že čez teden dni sva se odpeljala v Milano. Tam mi je nakupil oblek, celo nekaj zlatnine. V Kopru mi je našel stanovanje. Lepo, majhno, ravno so ga adaptirali, a udobno. 'Ne boš samo moja, tudi službo boš obdržala,' mi je zabičal. 'Lenobe ne podpiram.'

Tako sem postala plačana ljubica. V prostem času dama, med delovnikom sobarica. Podpisati sem morala dokument, nekakšno zagotovilo, da se z drugimi moškimi ne bom sestajala. Pospremil me je celo h ginekologu in na infekcijsko. Zaradi žene je potreboval zagotovilo, da sem zdrava.

Minevali so meseci. Včasih tudi po nekaj dni ni prišel naokrog, tako da sem se začela dolgočasiti. Svoje življenje moram organizirati drugače, sem si rekla. Omenila sem mu, da bi se rada izpopolnila v tujih jezikih. Metod je bil navdušen, zagotovil mi je obmejno prepustnico, prevoz in plačano šolnino na Univerzi v Trstu. Izpite sem opravljala z odliko. Zapletlo se je, ko nisem imela nobenega dokaza o kakršni koli drugi izobrazbi. A je Metod tudi to rešil. Vmes sem imela dva splava, kar me je psihično precej potrlo. 'Povej mi, kaj želiš, samo nehaj zganjati paniko!' mi je rekel ljubimec. Po tihem pa je bil ponosen, da je še sposoben zaploditi otroka … Po dveh letih sem dobila diplomo. Bila sem med najboljšimi študentkami. Zelo sem bila zadovoljna sama s seboj. V rokah sem imela dokaz, da sploh nisem tako zabita, kot se mi je zdelo. Pomislila sem na mamo in očima. Bi se diplome veselila skupaj z menoj? V meni se je prebudilo veliko hrepenenje. Nekoč sem se usedla na avtobus in se, ne da bi Metodu kaj povedala, odpeljala v domači kraj. Hiša je bila še ravno takšna kot pred devetimi leti, ko sem šla od doma. Mama me zaradi svetlih las sprva sploh ni spoznala. Potem pa si me je ogledala od nog do glave in pljunila na tla. 'Sem vedela, da boš postala kurba,' je zinila. Očim se je nekaj opravičeval, povabil me je v kuhinjo in mi skuhal kavo. Za darilo sem jima prinesla dva kilograma italijanske kave. Hvaležno me je pogledal in me vprašal, kako kaj živim. Povedala sem mu, da sem diplomirala, da iščem službo. 'Ko bom imela malo več denarja, vama kupim novo kuhinjo,' sem mu obljubila. Na koncu sva se objela, mame pa ni bilo več blizu.

Metod me je želel zaposliti v recepciji, a sem odklonila. Tam bi bila preveč na očeh, tega sem se pa bala. Zaradi znanja nemškega jezika sem se začela ukvarjati s turističnimi agencijami, ki so v naš hotel oziroma na slovensko obalo vozile nemške goste. Sodelavci so mi bili naklonjeni, morda iz strahu pred direktorjem. Bila sem zadovoljna sama s seboj, dokler se nisem zaljubila v Mirana. Bil je natakar v restavraciji. Na srečo ali nesrečo me je imel Metod ves čas na očeh. Takoj je opazil, da se z natakarjem spogledujeva in se drug drugemu nasmihava.

Meni ni rekel nič, a fant je sredi turistične sezone izgubil službo. Takrat sem se streznila in se začela zavedati, da se ni dobro igrati z ognjem. Nikoli poprej se nisem tako bridko zavedala svoje vloge plačane metrese kot v tistem trenutku! Prešinilo me je tudi, da preveč zapravljam, da imam premalo prihranjenega za hude čase. V postelji sem se še bolj trudila, čeprav je Metod vedno manj zmogel. A me je imel za svojo lastnino, za noben denar me ni hotel izpustiti iz rok.

Potem pa se je zgodilo neizogibno: nekdo iz hotela je obvestil Metodovo ženo, da ima ljubico. Nekoč, bila sva ravno v postelji, je začel nekdo trkati na vrata. Ker nisva odprla, sta jih dva moška dobesedno snela s tečajev. Ženska je planila name in me začela tepsti z dežnikom, ki ga je imela v roki. Pri tem mi je odlomila desni podočnik. Ko je iz torbice potegnila kuhinjski nož, jo je Metod zagrabil za roko in odvlekel v drugo sobo …«

(Konec prihodnjič)

KUHARSKI RECEPTI

Za vas izbira Katja Dolenc

Ker se bližajo velikonočni prazniki, bo beseda tekla o šunki, ki jo lahko pripravimo malo drugače kot običajno.

Aromatična velikonočna šunka

Potrebujemo kos šunke, črn poper v zrnju, lovorove liste in klinčke.

Šunko skuhamo v vodi. Čas kuhanja je odvisen od njene teže. Kilogram šunke kuhamo eno uro, 1100 g težko pa uro in deset minut. Čas kuhanja se začne meriti, ko voda zavre. Kuhamo jo na zmernem ognju.

V lonec damo šunko in natočimo toliko hladne vode, da je popolnoma pokrita. Dodamo nekaj lovorovih listov, zrn popra in klinčkov. Za še bogatejši okus damo v vodo še rožmarin, piment ali druge začimbe. Kuhamo na šibkem ognju v napol pokriti posodi. Ko je kuhana, ogenj ugasnemo in šunko pustimo v vodi, da se ne izsuši in se počasi ohlaja. Najbolje jo je pustiti v vodi čez noč, tedaj se bo lepo rezala.

Velikonočna šunka v rustikalnem testu

Potrebujemo do 1,5 kg težak kos šunke, 2 žlici medu, vrečko suhega kvasa, 250 ml mleka, 50 g masla, pol kg moke za vzhajanje, 400 g črne moke in žlico soli.

V veliko posodo, ki ima pokrov, damo pol litra mlačne vode, v kateri raztopimo med. Dodamo suhi kvas in počakamo, da se speni. V mlačnem mleku stopimo narezano maslo in ga dodamo kvasu, nato še presejano moko, pomešano s soljo. Od robov posode proti sredini z leseno kuhalnico vmešamo moko v tekočino, da dobimo gladko zmes. Nato na enak način, a bolj energično, dvigujemo testo od roba posode proti sebi. Ko je testo dobro zamešano, posodo pokrijemo in testo pustimo vzhajati od 7 do 8 ur. Šunko medtem skuhamo v vodi, jo ohladimo in pustimo na sobni temperaturi.

Pred peko pripravimo pekač, ki ima pokrov. Pokrijemo ga in damo v pečico. Segrejemo jo na najvišjo temperaturo in pustimo v njej pekač 15 minut. Delovno površino izdatno pomokamo, stresemo nanjo testo, ga pomokamo in previdno zvaljamo v pravokotnik, debel od 2 do 3 centimetre. Zaradi načina vzhajanja je testo mehkejše in bolj vlažno od običajnega, zato bo dobrodošla pomoč ene osebe. Šunko previdno položimo na sredino testa in ga z valjarjem ali pomokanimi rokami razvlečeno čez šunko.

Segret pekač vzamemo iz pečice in jo takoj zapremo. Z zaščitnimi rokavicami odkrijemo pekač (ali naj to stori nekdo drug). Šunko in testo s pomokanimi rokami postavimo v pekač, ga takoj pokrijemo in vrnemo v pečico. Nič ni narobe, če testo zdrsne s šunke. Pri prelaganju ga skušajmo potisniti čim bolj proti vrhu šunke, a bodimo previdni, ko ga spuščamo v pekač, ki je zelo vroč, da se ne opečemo. Med peko se testo dvigne in običajno prekrije večino mest, kjer je šunka nepokrita. Oblikovala se bo lepa, zlato rumena površina. Šunka je dovolj vlažna in se ne bo posušila, če je kje izpostavljena. Še topla je izjemno okusna, zato lahko del ohlajanja izpustimo in jo narežemo tik pred serviranjem.

Če šunko v rustikalnem testu pripravimo vnaprej, bo popolnoma ohlajena in zavita v kuhinjsko krpo ali zaprta v posodo, ki jo občasno odpremo in obrišemo, če se je nabrala vlaga, zdržala od dva do tri dni.

Koruzna potička z jabolki

Lahke jedi

Erika Jesenko

V času velikonočnih praznikov naše kuhinje oživijo s prijetnim vonjem sveže pečenih potic. Čeprav so običajno na mizi orehove ali makove potice, se lahko odločimo za nekaj povsem novega in osvežujočega. Zakaj ne bi poskusili s kombinacijo koruzne moke in sočnih jabolk, ki ustvari nekoliko drugačno, enostavno in izjemno sočno potico.

Za pripravo koruzne potičke z jabolki potrebujemo: 200 g koruzne moke, 300 g pšenične moke, pol kocke kvasa, 3,7 dl mleka, 50 g masla, 2 žlici sladkorja, 1 vaniljev sladkor, pol žličke soli; adev: 1 kg jabolk, sok ene limone, 100 g rozin, 3 žlice ruma, cimet, rjavi sladkor, 3 žlice drobtin, 1 žlico masla; 1 jajce za premaz.

Priprava testa: Obe vrsti moke presejemo in na sredini naredimo jamico, kamor nadrobimo kvas. Kvas zmešamo z eno žličko sladkorja ter zalijemo z mlačnim mlekom. Pustimo, da vzhaja od 10 do 15 minut. K moki dodamo preostale sestavine: stopljeno maslo, sladkor, vaniljev sladkor in sol. Vse skupaj zgnetemo v testo. Testo pokrijemo in pustimo na toplem vzhajati eno uro.

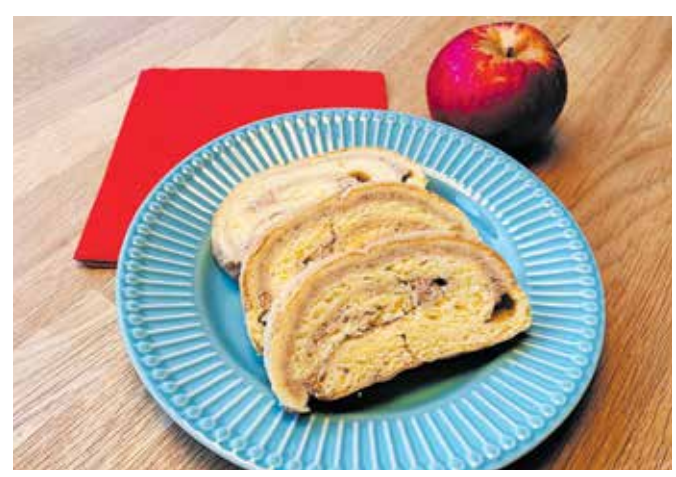

Za nadev olupimo jabolka ter jih naribamo na tanke rezine. Pokapljamo jih z limoninim sokom, potresemo s cimetom in rjavim sladkorjem. Na maslu prepražimo drobtine do zlatorjave barve, rozine namočimo v rumu.

Vzhajano testo razvaljamo v pravokotnik, približno pol centimetra na debelo. Jabolka enakomerno porazdelimo po testu ter jih potresemo z rozinami in drobtinami. Robove testa zapognemo in ga zvijemo v zavitek ter položimo na pekač, obložen s peki papirjem, ali pa v model za potico. Po vrhu ga nekajkrat prebodemo s tanko pletilko ali z daljšimi vilicami. Pokrijemo s čisto kuhinjsko krpo in pustimo vzhajati 30 minut. Pečico segrejemo na 180 stopinj Celzija. Zavitek oz. potičko pred peko po vrhu premažemo z razžvrkljanim jajcem. Pečemo v ogreti pečici od 45 do 50 minut.

S kolesom v Indijo čez najvišje prelaze sveta

Preddvor – Kulturni dom v Preddvoru bo v sredo, 27. marca, ob 18. uri gostil Roka Jelovčana, ki pripravlja potopisno predavanje. Pred enim letom je sedel na kolo in se z njim odpeljal na dolgo pot vse do Indije. Na predavanju bo razkril, kako so videti najvišji prelazi sveta, popotovanje po Afganistanu, kakšne so najvišje gore sveta od blizu, z občinstvom pa bo delil tudi mnoge zanimive zgodbe s svoje poti. Aprila pa s predavanjem o svojem kolesarskem popotovanju prihaja tudi v Radovljico – gostil ga bo Šmeks lounge bar.

Predavanje o raku dojk in rodil

Jesenice – Gorenjska skupina Združenja Europa Donna Slovenija v sodelovanju z Občino Jesenice in sveti jeseniških krajevnih skupnosti Plavž, Sava in Podmežakla pripravlja pogovor in predavanje Preventiva in osveščanje o raku dojk in o rakih rodil. Dogodek bo v petek, 29. marca, ob 17. uri v Kolpernu na Jesenicah. Združenje povezuje zdrave ženske, bolnice z rakom dojk ali rakom rodil, posameznike in strokovne institucije v Sloveniji, ki delujejo na področju raka dojk in rakov rodil.

Nagrajenci križank

Nagrajenci križanke iz Gorenjskega glasa št. 21 so: **Mojca Bavdek** iz Kranja, **Pavel Orehar** iz Dupelj in **Ivica Suhadolnik** iz Kranja. Geslo je bilo Svetli del dneva premaga noč. Čestitke!

GG IZLETI

KOLESARSKI IZLETI Z BARKO MED OTOKI

Organizirali bomo tudi dva kolesarska izleta, na katerih bomo nastanjeni na barki, ki pluje med jadranskimi otoki. Na teh izletih je organiziran prevoz s kombijem do pristanišča, vključujejo pa 5 nočitev s polpenzionom in vodenje med kolesarjenjem.

Izleti z barko, kjer so še prosta mesta:

Datum:	Destinacija:	Cena:
Od 13. do 18. 5.	Z barko in kolesi (od Zadra do Šibenika)	475 EUR
Od 22. 9. do 27. 9.	Z barko in kolesi (Srednja Dalmacija: otoki Brač, Hvar, Šolta, Vis, Korčula)	495 EUR

Gorenjski Glas www.gorenjskiglas.si

Informacije in prijave na: grega.flajnik@g-glas.si ali 031 38 26 25

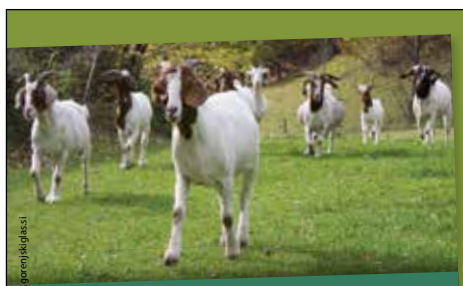

www.gorenjskiglas.si

REJA OVC IN KOZ

Marjeta Ženko

V priročniku je strnjeno in praktično opisana reja ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, Izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravila pri ovcah in kozah, ...

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

14 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Nova vozila za parkovne občine

Pet občin z območja Triglavskega narodnega parka, med njimi Kranjska Gora in Bohinj, je v uporabo dobilo pet električnih kombijev. Uporabljali jih bodo za javne prevoze, kar bo pripomoglo k umirjanju prometa in s tem blaženju podnebnih sprememb, prebivalcem pa zagotovilo boljšo kakovost življenja.

Marjana Ahačič

Bohinjska Bistrica, Kranjska Gora – Pet električnih vozil, ki jih je nabavil Javni zavod Triglavski narodni park (TNP), so prejšnji teden prevzeli župani Bohinja, Kranjske Gore, Tolmina, Kobarida in Bovca.

Kot so pojasnili v TNP, so nakup vozil za prevoz potnikov v skupni vrednosti okoli 280 tisoč evrov izvedli v okviru sredstev Podnebnega sklada. Gre za obliko podpore parkovnim lokalnim skupnostim pri uresničevanju naložb in razvoju ukrepov, ki spodbujajo k rabi trajnostne mobilnosti ter hkrati pripomorejo k boljši kakovosti življenja lokalnega prebivalstva, so poudarili v TNP.

Pet županov občin z območja Triglavskega narodnega parka je v brezplačno uporabo prevzelo električna vozla, med njimi tudi Henrika Zupan, županja Občine Kranjska Gora, in Jože Sodja, župan Občine Bohinj.

Župan Bohinja Jože Sodja: »V delu občine, ki leži v narodnem parku, na žalost še nimamo razvitega javnega prometa in so vasi, kjer bo prevoz na klic omogočil obisk raznih prireditev, obisk pri zdravniku in lažji dostop otrok do šole.«

Direktor TNP Tit Potočnik je pojasnil, da gre za pilotni projekt, ki so ga pripravili v sodelovanju z ministrstvom za naravne vire, in obenem za enega od pomembnih razvojnih ukrepov, namenjenih v prvi vrsti domačinom.

Županja Kranjske Gore Henrika Zupan ob prevzemu vozila povedala, da bodo vozilo med drugim uporabljali za prevoz obiskovalcev in planincev v dolino Vrata. »Občina Kranjska Gora se skupaj z drugimi deležniki že več let trudi za umirjanje prometa tako v dolino Vrata kot tudi na prelazu Vršič, nameravamo pa pristopiti tudi k postopnemu umirjanju prometa v preostale alpske doline v občini. Ker upamo, da bo letos v dolino Vrata država vzpostavila zapornico, bomo električni kombi v poletni sezoni uporabili tudi za prevoz obiskovalcev in planincev v dolino Vrata, in sicer za prevoze zunaj organiziranega avtobusnega prevoza, ki se izvaja že nekaj let. Zunaj poletne sezone pa bomo prejeto vozilo uporabljali za prevoz šolarjev iz naselja Radovna do šole ter za prevoze občanov, ki nimajo možnosti uporabe javnega prevoza.«

Župan Občine Bohinj Jože Sodja pa je poudaril, da je vozilo, ki so ga prejeli v uporabo, več kot le prevozno sredstvo. »Je simbol sodelovanja in skupnih prizadevanj za izboljšanje kakovosti življenja naših občank in občanov. Predstavlja enega izmed načinov, kako lahko skupaj zmanjšamo prometno obremenitev in ohranjamo naravo nedotaknjeno.«

HALO-HALO GORENJSKI GLAS
telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtka do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

IZLETI

Izlet DU Kranj

Kranj – V četrtek, 4. aprila, Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet na Mrzli vrh nad Žirmi. Odhod s posebnim avtobusom bo ob 7. uri izpred Globusa, vstopna postaja bo še v Stražišču. Hoje bo 2 uri in pol navzgor ter 2 uri navzdol. Vrnitev v Kranj je predvidena do 16. ure. Prijave zbirajo v društveni pisarni do srede, 3. aprila (izjemoma zaradi praznika).

Izlet PD Iskra Kranj

Kranj – Izlet Osp–Kastelec–Socerb, načrtovan v marcu, je Planinsko društvo Iskra Kranj zaradi slabe vremenske napovedi prestavilo na soboto, 6. aprila. Odhod s posebnim avtobusom izpred Mercator centra Primskovo bo ob 7. uri. Hoje po lahki delno označeni poti bo približno tri ure. Dodatne informacije in prijave (do torka, 2. aprila) pri vodniku Sašu Košniku na 041 757 009 ali na e-naslovu kosniksaso8@gmail.com.

OBVESTILA

Angleška urica, pohod, test kondicije

Preddvor, Naklo, Šenčur – V sredo, 27. marca, ob 18. uri bo na Občini Preddvor v okviru programa medgeneracijskega sodelovanja angleška urica, na kateri udeleženci na sproščen način utrjujejo in poglabljajo znanje tujega jezika. V četrtek, 28. marca, ob 9. uri se lahko udeležite pohoda do razglednika, ki je namenjen dobremu počutju ter spodbujanju zdravega načina življenja. Zbirno mesto bo pri gostilni Grmač v Podbrezjah. V petek, 29. marca, ob 10. uri bo v Domu krajanov Šenčur delavnica Ali sem fit?, na kateri bo Center za krepitev zdravja Kranj izvajal testiranje aerobne pripravljenosti in meritve krvnega tlaka ter glede na rezultate svetoval, katero telesno dejavnost izbrati. Za vse aktivnosti so obvezne prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Praznovanje velike noči

Sv. Jošt nad Kranjem – Župnija Kranj Šmartin v nedeljo, 31. marca, vabi na praznovanje velike noči na Sv. Joštu nad Kranjem, kjer bo ob 10. uri sveta maša, nato pa tradicionalna velikonočna procesija.

desetdnevna vremenska napoved

Torek 26. 3.	Sreda 27. 3.	Četrtek 28. 3.	Petek 29. 3.	Sobota 30. 3.
2/15 °C	4/14°C	5/13 °C	6/15 °C	6/18 °C
Nedelja 31. 3.	**Ponedeljek 1. 4.**	**Torek 2. 4.**	**Sreda 3. 4.**	**Četrtek 4. 4.**
7/17 °C	5/16 °C	3/14 °C	4/15 °C	5/16 °C

tedenski koledar

	vzhod	zahod
26. 3. tor. Maksima	5.53	18.24
27. 3. sre. Rupert	5.51	18.25
28. 3. čet. Janez	5.49	18.26
29. 3. pet. Ciril	5.47	18.28
30. 3. sob. Bogo	5.46	18.29
31. 3. ned. Benjamin	6.44	19.30
1. 4. pon. Hugo	6.42	19.32

RAZSTAVE

Človek in kovina 2024

Jesenice – V Banketni dvorani v Kolpernu na Jesenicah bo v torek, 26. marca, ob 18. uri odprtje razstave 27. bienalnega natečaja Človek in kovina 2024. Dogodek vključuje tudi podelitev medalj in diplom avtorjem najboljših fotografij.

Fotografska razstava Guadeloupe

Jesenice – V sredo, 27. marca, ob 18. uri Fotografsko društvo Jesenice vabi na odprtje razstave Guadeloupe avtorice Majde Reberšak Iskra. Njene fotografije bodo v preddverju Gledališča Toneta Čufarja na ogled do 23. aprila.

Razstava ročnih del

Rateče - Planica – Sekcija za ročna dela pri Turističnem društvu Rateče - Planica vabi k obisku razstave ročnih del, ki bo od sobote, 30. marca, do ponedeljka, 1. aprila, na ogled v prostorih Krajevne skupnosti Rateče - Planica, vsak dan od 10. do 18. ure.

www.gorenjskiglas.si

Radio Sora
Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3
RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

radio GORENC | Širimo veselje!
Osrednje slovenska 93,8 MHz | Jesenice 92,1 MHz | Tržič 95,1 MHz

RADIO KRANJ 97.3
tvoji najljubši hiti

NOVO

Ob obhajanju petdesetletnice poučevanja klavirja se spodobi, da kaj zapišem!

Knjiga »Še enkrat, prosim!« je namenjena glasbenim učiteljem, učencem in staršem. Jasmina Pogačnik, izvrstna učiteljica klavirja na Glasbeni šoli Kranj, jo je napisala srčno, duhovito in navihano, zato vam knjigo toplo priporočamo.

148 STRANI, TRDA VEZAVA

21 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglasi@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

SUZUKI Vitara 4 x 4, letnik 2017, prevoženo 45.000 km, tel.: 031/658-179 24000804

SUZUKI Ignis 1.5, 4x4, klima, ABS, bencin, letnik 2004, barva temno zelena metalik, vlečna kljuka, ima 4 alu platišča z zimskimi gumami, zraven dodam še 4 jeklena platišča, registriran do 02/2025, lepo ohranjen, tel.: 041/593-349 24000806

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

LETNE gume Falken z original litimi platišči, za Hondo CRV, 255/60 R18, tel.: 041/718-703 24000801

LETNE gume, 185/65 R15, tel.: 064/119-473 24000802

STROJI IN ORODJA

PRODAM

KOVAŠKI primež širine 150 cm; osovino za prikolico, 15 col, in rolbo za sneg za motokultivator Gorenje, okrogel priklop, tel.: 040/284-680 24000803

KURIVO

PRODAM

BUKOVE goli z dostavo, tel.: 040/811-681 24000781

SUHA bukova, razžagana drva in bukove goli, jeseni in gaber, Gorje, tel.: 031/561-707 24000812

STANOVANJSKA OPREMA

OGREVANJE, HLAJENJE

PRODAM

PROSTOSTOJEČ litoželezni kamin s pečico (pečenje kruha, mesa), kurjenje na drva, v 136, š. 50, g. 54 cm, tel.: 041/686-713 24000757

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

BREZHIBNO ohranjeno moško električno kolo Apache tour, cena 500 EUR, tel.: 031/229-151 24000810

MOTORISTIČNO čelado Caberg za skuter ali motor, velikost L, 3-krat rabljeno, tel.: 040/215-044 24000809

UMETNINE, NAKIT

PRODAM

TAPISERIJE, motivi živali (jelen, zmaj, konj, lev), velikost 100 x 100 cm, cena 900 EUR, tel.: 040/567-544 24000771

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv z mizo in koritom, tel.: 031/812-210 24000811

SIP Disc 220 S Alp kosilnico, zelo malo rabljeno, tel.: 031/505-087 24000794

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske mehanizacije, v kakršnemkoli stanju, tel.: 041/255-834 24000718

TRAKTOR, kosilnico, pajka in cepilec za drva, tel.: 041/597-984 24000805

PRIDELKI

PRODAM

10 kvalitetnih silažnih bal, cena 40 EUR/kom., tel.: 041/503-623 24000799

DROBNI krompir, red fantasy in monte carlo, oba primerna za sajenje, tel.: 041/282-039 24000797

KROMPIR za sajenje, več sort, ter jedilni in krmni desire, tel.: 040/355-865 24000807

SENENE bale in kocke, ugodno, tel.: 041/886-828 24000798

VRHUNSKO vino teran in teranov liker. Pred nakupom možnost degustacije in dostave, cena 3 EUR za vino, liker 6 EUR, tel.: 040/378-717, Milan 24000800

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne, grahaste in bele, pred nesnostjo, in KG piščance za dopitanje. Pripeljemo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarjeva ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113 24000491

JARKICE, rjave in črne, bodo na voljo po 5. aprilu, Jama 34, tel.: 041/820-594 24000795

OSTALO

PRODAM

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 24000750

ZAPOSLITVE (M/Ž)

IŠČEM

IŠČEM DELO – delo nadzora - varovanja, sem varnostnik v pokoju, tel.: 040/660-512 24000796

STORITVE

NUDIM

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od temeljev do strehe, fasade, škarpe, urejanje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje, dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo – po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka 11, Naklo, tel.: 041/583-163 24000493

OPRAVLJAM notranja in zunanja slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-909 24000479

RAZNO

PRODAM

2 ptičji kletki za male ptice, malo rabljeni, tel.: 040/215-044 24000808

LEPO ohranjen inox sod, 150-litrski, "na nogah", cena 80 EUR, tel.: 041/686-713 24000756

Zahvale, osmrtnice

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Vaše želje sprejemamo po e-pošti na malioglasi@g-glas.si ali po navadni pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

V priročniku je predstavljeno življenje čebel, opisani so skrb za zalego, pašne aktivnosti, praktični primeri vzdrževanja in izkoriščanja čebeljih družin, pa tudi vse o pridelavi medu, matičnega mlečka, propolisa, cvetnega prahu in čebeljega strupa.

160 strani, mere: 17 x 23,5 cm, brošura

22 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

www.gorenjskiglas.si

V knjigi vam razkrivamo koristne nasvete in postopke za domačo pripravo mlečnih izdelkov. Od najbolj preprostih, kot so kislo mleko, jogurt, kefir do zahtevnejših mehkih sirov v slanici, mocarele, sira za žar in drugih izdelkov iz smetane.
V knjigi je poleg cele palete navodil za izdelavo tudi več kot 40 slastnih receptov za jedi, za katere so poleg drugih sestavin uporabljeni tudi mlečni izdelki.

168 strani, 17 x 23,5 cm, brošura

14 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 24. 3. 2024
2, 4, 13, 27, 38, 39 in 20

Loto PLUS: **7, 22, 23, 33, 38, 42 in 32**
Joker 6: **6 9 4 2 0 5**

Predvideni sklad 27. 3. 2024 za Šestico: **1.810.000 EUR**
Predvideni sklad 27. 3. 2024 za 6 plus: **690.000 EUR**
Največji dobitek za Joker 6: **1.000.000 EUR**

Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.

ZAHVALA

V 101. letu nas je zapustila

Ivana Lavtar

14. 4. 1923 – 18. 3. 2024
Šinkarjeva Johanca s Stirpnika

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za vso pomoč, izrečena sožalja, podarjene sveče in cvetje. Hvala pogrebni službi Akris, pevcem, g. župniku Damjanu Proštu za lep pogrebni obred in vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovili od mame. Vsem imenovanim in neimenovanim hvala.

Žalujoči vsi njeni

Kranj spet očistili nesnage

Udeleženci čistilne akcije v Kranju so minuli konec tedna iz narave odstranili skoraj osemnajst ton odpadkov. Do sobote poteka Eko festival, katerega osrednja tema je zelena infrastruktura.

Simon Šubic

Kranj – V Kranju so minuli konec tedna izvedli že 23. čistilno akcijo Očistimo Kranj 2024 – Kranj ni več usran. Okoli 6300 udeležencev je po podatkih organizatorjev Zveze tabornikov občine Kranj in Komunale Kranj z urbanih in naravnih površin odstranilo kar 17.820 kilogramov odpadkov, tri tone več kot lani, ko je akcija potekala v deževnem vremenu.

Kranjski taborniki (vsi štirje rodovi) so letos vodili akcijo v krajevnih skupnostih Stražišče in Drulovka - Orehek. / Foto: Primož Pičulin

V petek v okolici šol in vrtcev

Čistilna akcija je po večjem delu mestne občine Kranj (MOK) potekala dva dni. V petek je v njej sodelovalo dvajset šol in vrtcev. V OŠ Janeza Puharja Center so obenem dan namenili okoljevarstvenim vsebinam. »Na naši šoli smo se odločili za dan dejavnosti in pouk posvetili odgovornemu ravnanju z odpadki, čiščenju okolice in pogovoru o pomenu varovanju voda – 22. marec je namreč tudi svetovni dan voda,« je pojasnil ravnatelj Klemen Markelj. Čiščenju se je pridružil župan Matjaž Rakovec, ki je izpostavil, da je najbolj vzpodbudno to, da se je letos čistilni akciji priključilo 20 vzgojno-izobraževalnih ustanov, hkrati pa je izrazil obžalovanje, da nekateri ljudje še vedno nodpadke raje odvržejo v naravo, kot bi zanje poskrbeli na pravi način.

V soboto splošna akcija

V soboto je potekala vsekranjska čistilna akcija, v kateri so poleg kranjskih taborniko sodelovale še vse enote Civilne zaščite MOK, Komunala Kranj, krajevne skupnosti, prostovoljna gasilska in druga društva, lovske družine ter druge skupine in posamezniki, skupaj pa kar 65 različnih organizacij.

Podžupanja Manja Zorko se je čistilne akcije udeležila v Stražišču. »Brez udeležencev, ki se vsako leto tako številno odzovejo povabilu k čiščenju okolice, Kranj ne bi bil tako zelen, kot je. V MOK si prizadevamo s celo vrsto ukrepov, tudi na področju ravnanja z odpadki in upravljanja z zeleno infrastrukturo, do leta 2030 doseči ambiciozne cilje, ki smo si jih zadali v Misiji 100 podnebno nevtralnih in pametnih mest. In prav vsak korak, ki ga naredimo, na tej poti šteje. Namen čistilne akcije je, da Kranj ponovno očistimo nesnage in morda tako postavimo tudi zgled komu, da začne ravnati bolj premišljeno,« je povedala.

Do sobote Eko teden

Vodja čistilne akcije Tea Derguti je poudarila, da je akcija kazalnik, kaj zmoremo, če se nečesa lotimo skupaj. »Želim si, da bi bila to tako okoljska kot družbena akcija, ki združuje in povezuje,« je dejala in poudarila, da je za ohranjanje čiste narave ključno ozaveščanje ljudi. »Dobro je, da vsaj en dan v letu namenimo razmisleku o tem, kakšno okolico si želimo; v Kranju je v sklopu Eko tedna temu namenjenih kar osem dni,« je povedala.

Eko teden kranjsko čistilno akcijo spremlja že četrto leto. Od 22. do 30. marca se bo zvrstilo več kot trideset dogodkov – od terenskih sprehodov in izletov, delavnic za otroke do filmov s pogovori, izmenjevalnice oblačil in pogovorov občanov s strokovnjaki. Vodja Eko tedna Katja Ropret Perne je dejala, da je osrednja tema festivala zelena infrastruktura v mestu, osrednji dogodek pa Kavarna idej za zeleno prihodnost Kranja, ki bo potekala v četrtek, 28. marca, ob 18. uri v avli MOK. Potekala bo v obliki okroglih miz, nanjo pa vabijo vse občane, ki jih želijo spodbuditi k razmisleku o zeleni infrastrukturi v Kranju.

V soboto je potekala vsekranjska čistilna akcija, v kateri je sodelovalo kar 65 različnih organizacij.

Podžupanja Manja Zorko je nagovorila udeležence čistilne akcije v Stražišču. / Foto: Primož Pičulin

Vabijo na sprostitev v naravi

Brezplačna tedenska vadba Dihamo z naravo poteka tudi na več lokacijah na Gorenjskem.

Ana Šubic

Kranj – Društvo Šola zdravja, ki prireja vsakodnevne brezplačne jutranje vadbe po metodi 1000 gibov, po zimskem premoru vabi še na brezplačne tedenske vadbe Dihamo z naravo. V letošnji sezoni, ki se je začela marca, aktivnosti pod vodstvom ustrezno usposobljenih vaditeljev izvajajo na 31 lokacijah po Sloveniji, od tega jih je pet na Gorenjskem. Kot je pojasnila Ana Pirih iz omenjenega društva, se je vadba Dihamo z naravo, ki so jo razvili pred štirimi leti, izkazala za učinkovito orodje za obvladovanje stresa ter kot odlična aktivnost za sproščanje fizične napetosti in umiritev uma. Temelji na druženju v skupini, nežnem gibanju za razgibanost hrbtenice in medenice, dihalnih tehnikah in mentalnem sproščanju v naravi.

Vadba temelji na nežnem gibanju za razgibanost hrbtenice in medenice, dihalnih tehnikah in mentalnem sproščanju v naravi.

Vadba je primerna za vse generacije, zato se ji lahko pridruži kdorkoli; potrebna so le udobna oblačila in obutev. Skupina v Kranju se zbira vsak ponedeljek ob 17.30 pri spomeniku padlim v Šorlijevem mlinu na Mali Rupi, v Bohinju ob ponedeljkih ob 9. uri na parkirišču pri cerkvi na Bitnjah, v Žireh ob torkih ob 17. uri pri muzeju v starih Žireh, v Kamniku ob torkih ob 17.30 na železniški postaji Duplica - Bakovnik in v istem terminu tudi v Mengšu pri lovski koči.

Redna tedenska vadba bo trajala vse do oktobra z izjemo poletnega premora v juliju in avgustu. »Aktivnost je postala spodbuda vsem, da se vsaj za eno uro na teden ustavijo, zadihajo in umirijo ter se preprostih tehnik morda tudi naučijo, da jih lahko izvajajo tudi kasneje v življenju,« je poudarila Ana Pirih. Aktivnost je brezplačna, ker projekt podpira ministrstvo za zdravje, in je tako dostopna tudi osebam iz socialno ranljivejših skupin.

Med finalisti Festivala turističnega filma

Bled – Žirija Festivala turističnega filma ITFFA, ki bo v Cape Townu v Republiki Južni Afriki potekal med 11. in 15. junijem, je kratki film Pustolovščina življenja uvrstila med finaliste. Film režiserja Cirila Jazbeca je Turizem Bled javnosti premierno predstavil novembra lani. Ustvarjalci so navdih za film o romantičnem Bledu črpali s fotografije z Instagrama, posnete ob Blejskem jezeru, ki so jo nadgradili z doživetji v okolici Bleda. Film se začne, ko trije fantje iz tujine iščejo popoln kraj, kjer bi eden od njih zaprosil svoje dekle za roko, gledalca pa popelje skozi številne možne lokacije za snubitev. Festival turističnega filma ITFFA prepoznava in nagrajuje video vsebine – od TV oglasov, promocijskih filmov, video kampanj do vsebin za družabna omrežja, dokumentarnih filmov, reportaž in TV prispevkov s področja turistične in potovalne industrije. Organizirajo ga od leta 2019 z namenom promocije in razvoja inovativnih turističnih video vsebin ter povezovanja globalne ustvarjalne skupnosti. Letošnje zmagovalce bodo razglasili 14. junija.

Mojstrice peke Podbreške potice v Preddvoru

Preddvor – Danes, v torek, bo ob 19. uri Ivka Sodnik na pogovornem večeru v gradu Dvor gostila mojstrice peke Podbreške potice. Z njimi bo prišel tudi predsednik Interesnega združenja Podbreška potica Jernej Jeglič. Potico boste lahko tudi pokusili. V uvodu v večer pa bo etnologinja Polona Zalokar povedala še nekaj o izvoru in razvoju potice na Slovenskem.

NA GLAS

aforizem

Lahko je biti otrok cvetja, dokler tastari pulijo plevel.

Milan Fridauer - Fredi

vremenska napoved

Danes se bo od jugozahoda pooblačilo, popoldne bo na zahodu že lahko deževalo. Jutri dopoldne bo občasno rahlo deževalo, popoldne se bo dež okrepil, v noči na četrtek pa večinoma ponehal. V četrtek bo zmerno do pretežno oblačno, v hribovitem svetu bo možen občasen rahel dež.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo
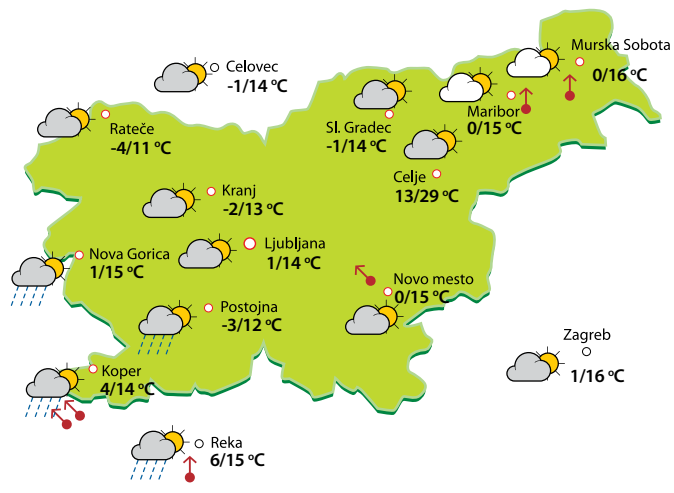
TOREK	SREDA	ČETRTEK
–2/13 °C	5/13 °C	6/12 °C